

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28

00-927 Warszawa

Nazwa ocenianego kierunku studiów: filozofia

1. Poziom/y studiów: I stopień, II stopień
2. Forma/y studiów: stacjonarne, niestacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek: filozofia

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów (s. 4)

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny (s. 11)

Prezentacja uczelni (s. 12)

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się (s. 14)

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się (s. 21)

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie (s. 28)

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry (s. 36)

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie (s. 43)

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku (s. 47)

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku (s. 49)

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia (s. 53)

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach (s. 58)

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów (s. 61)

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Załącznik nr 2. Program studiów stacjonarnych I stopnia

Załącznik nr 3. Program studiów stacjonarnych II stopnia

Załącznik nr 4. Program studiów niestacjonarnych I stopnia

Załącznik nr 5. Program studiów niestacjonarnych II stopnia

Załącznik nr 6. Studia stacjonarne I stopnia – plan studiów

Załącznik nr 7. Studia stacjonarne II stopnia – plan studiów

Załącznik nr 8. Studia niestacjonarne I stopnia – plan studiów

Załącznik nr 9. Studia niestacjonarnej II stopnia – plan studiów

Załącznik nr 10. Wniosek o dostosowanie programu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela (poza programem studiów)

Załącznik nr 11. Obsada zajęć

Załącznik nr 12. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych

Załącznik nr 13. Harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych

Załącznik nr 14. Charakterystyki nauczycieli akademickich

Załącznik nr 15. Charakterystyka infrastruktury

Załącznik nr 16. Wykaz tematów prac dyplomowych

Załącznik nr 17. Osiągnięcia naukowe w dyscyplinie filozofia w latach 2015-2019

Załącznik nr 18. Osiągnięcia studentów

Załącznik nr 19. Zasady rekrutacji 2020/2021

Załącznik nr 20. Protokół z hospitacji

Załącznik nr 21. Formularze ankiet Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia

Załącznik nr 22. Metodologia rankingu dydaktycznego

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

<p>Nazwa kierunku studiów: FILOZOFIA Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia Profil kształcenia: ogólnoakademicki</p>		
Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	miejsce i znaczenie filozofii w relacji do nauk oraz przedmiotową i metodologiczną specyfikę filozofii	P6S_WG
K_W02	metody badawcze i strategie argumentacyjne wybranej dyscypliny filozoficznej oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	P6S_WG
K_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim	P6S_WG
K_W04	podstawową terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym	P6S_WG P6S_UK
K_W05	szczegółowe zagadnienia (rzeczowe i metodologiczne) i najważniejsze nowe osiągnięcia w ramach wybranej dyscypliny filozoficznej	P6S_WG
K_W06	zależności między głównymi dyscyplinami filozoficznymi	P6S_WG
K_W07	poglądy wybranych klasycznych autorów filozoficznych, na podstawie samodzielnej lektury ich pism	P6S_WG
K_W08	historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych	P6S_WG P6S_WK
K_W09	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmianę i drogi wpływania na ludzkie zachowania	P6S_WG P6S_WK
K_W10	kompleksową naturę języka oraz historyczną zmienność jego znaczeń	P6S_WG
K_W11	rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury	P6S_WG P6S_WK

K_W12	ogólne zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie; rozumie fundamentalną rolę, jaką idee filozoficzne odgrywają w powstawaniu dzieł i instytucji kultury	P6S_WG P6S_WK
K_W13	miejsce i znaczenie dziedziny nauk humanistycznych w systemie nauk oraz specyfikę przedmiotową, metodologiczną i terminologiczną nauk humanistycznych	P6S_WG
K_W14	podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego; wie, jakie są zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P6S_WK
K_W15	wykorzystywane w filozofii narzędzia informatyczne (przydatne m.in. do tworzenia własnych tekstów filozoficznych)	P6S_WG
Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	interpretować tekst filozoficzny, komentując i konfrontując tezy pochodzące z różnych tekstów	P6S_UW
K_U02	analizować proste argumenty filozoficzne, identyfikować składające się na nie tezy i założenia, ustalać zależności logiczne i argumentacyjne między tezami	P6S_UW
K_U03	identyfikować proste strategie argumentacyjne w wypowiedziach ustnych i pisemnych	P6S_UW
K_U04	ujawniać główne wady i błędy logiczne wypowiedzi ustnych i pisemnych	P6S_UW
K_U05	formułować w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych	P6S_UW P6S_UK
K_U06	dobierać strategie argumentacyjne, na poziomie elementarnym konstruować krytyczne argumenty, formułować odpowiedzi na krytykę	P6S_UW P6S_UK
K_U07	pisać proste teksty o charakterze filozoficznym, z samodzielnym doбором literatury	P6S_UW P6S_UK
K_U08	trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach	P6S_UW P6S_UK
K_U09	poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	P6S_UW P6S_UK
K_U10	samodzielnie tłumaczyć z języka polskiego na wybrany język obcy prosty tekst filozoficzny	P6S_UW P6S_UK

K_U11	samodzielnie tłumaczyć z wybranego języka obcego na język polski średnio trudny tekst filozoficzny	P6S_UW P6S_UK
K_U12	wyszukiwać i selekcjonować informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych, z wykorzystaniem narzędzi wyszukiwawczych	P6S_UW
K_U13	samodzielnie zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze oraz planować własne projekty badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	P6S_UU
K_U14	przewodzić na poziomie podstawowym pracę badawczą (także interdyscyplinarną) pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	P6S_UO
K_U15	wykrywać zależności pomiędzy kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi	P6S_UW
K_U16	wykorzystywać znajomość języka obcego na poziomie B2 do: pisemnej i ustnej interpretacji przedstawionych informacji; dość swobodnego i poprawnego wyrażania swojej opinii na znane studentowi tematy; dokonuje syntezy przeczytanego tekstu bądź usłyszonej wypowiedzi; tworzy spójny i logiczny tekst na tematy mu znane w postaci np. opisu czy rozprawki; wygłasza, zgodnie z konwencją, prezentacje dotyczące tematów zawodowych i akademickich; nawiązuje rozmowę na tematy codzienne w sposób dość swobodny i zrozumiały.	P6S_UK
K_U17	analizować i oceniać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych, z wykorzystaniem narzędzi wyszukiwawczych	P6S_UW
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	identyfikowania posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności	P6S_KK
K_K02	rozpoznawania braków w swojej wiedzy i umiejętnościach i poszukiwania możliwości usunięcia tych braków	P6S_KK
K_K03	inicjowania działań zawodowych oraz planowania i organizowania ich przebiegu	P6S_KO
K_K04	etycznego działania, związanego z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	P6S_KR
K_K05	efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny jej stopnia zaawansowania	P6S_KK
K_K06	przyjmowania nowych idei i ewentualnej zmiany stanowiska w świetle dostępnych danych i argumentów	P6S_KK

K_K07	uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym; interesuje się nowatorskimi koncepcjami filozoficznymi w powiązaniu z innymi częściami życia kulturalnego i społecznego	P6S_KO
K_K08	uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa filozoficznego	P6S_KO
K_K09	wykorzystywania wiedzy o kulturze danego obszaru językowego, zdobytej na zajęciach; sprawnego współpracowania w grupie; zidentyfikowania własnego stylu uczenia się i wybrania sposobów dalszego samokształcenia; akceptowania różnorodności postaw i opinii w kontaktach interpersonalnych.	P6S_KK P6S_KO

Nazwa kierunku studiów: FILOZOFIA

Poziom kształcenia: studia drugiego stopnia

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	w pogłębionym stopniu – miejsce i znaczenie filozofii w relacji do nauk oraz przedmiotową i metodologiczną specyfikę filozofii	P7S_WG
K_W02	w pogłębionym stopniu – metody badawcze i strategie argumentacyjne wybranej dyscypliny filozoficznej oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	P7S_WG
K_W03	specjalistyczną terminologię filozoficzną w języku polskim	P7S_WG
K_W04	specjalistyczną terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym (na poziomie B2+)	P7S_WG P7S_UK
K_W05	główne kierunki rozwoju i najważniejsze nowe osiągnięcia w ramach wybranej dyscypliny filozoficznej	P7S_WG

K_W06	wybrane kierunki i stanowiska rozwojowe współczesnej filozofii w zakresie jednego bloku głównych dyscyplin filozoficznych: 1) logika i filozofia języka, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna 3) estetyka, filozofia kultury, historia filozofii	P7S_WG
K_W07	w pogłębionym stopniu – poglądy wybranego wiodącego autora filozoficznego lub bieżący stan badań w zakresie wybranej problematyki filozoficznej	P7S_WG
K_W08	w pogłębionym stopniu – normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmianę i drogi wpływania na ludzkie zachowania	P7S_WG P7S_WK
K_W09	w pogłębionym stopniu – kompleksową naturę języka oraz historyczną zmienność jego znaczeń	P7S_WG
K_W10	w pogłębionym stopniu – rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury	P7S_WG P7S_WK
K_W11	w pogłębionym stopniu – zależność między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie; rozumie fundamentalną rolę, jaką idee filozoficzne odgrywają w powstawaniu dzieł i instytucji kultury	P7S_WG P7S_WK
K_W12	pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego; rozumie konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej oraz wie, jakie są zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P7S_WK
K_W13	w pogłębionym stopniu – wykorzystywane w filozofii narzędzia informatyczne (przydatne m.in. do tworzenia własnych tekstów filozoficznych)	P7S_WG
Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	samodzielnie interpretować tekst filozoficzny, twórczo i innowacyjnie komentować i konfrontować tezy pochodzące z różnych tekstów	P7S_UW
K_U02	określać stopień doniosłości stawianych tez dla badanego problemu lub argumentacji	P7S_UW
K_U03	analizować złożone argumenty filozoficzne, identyfikować składające się na nie tezy i założenia, ustalać zależności logiczne i argumentacyjne między tezami	P7S_UW
K_U04	identyfikować zaawansowane strategie argumentacyjne w wypowiedziach ustnych i pisemnych	P7S_UW

K_U05	ujawniać wady i błędy logiczne wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz określać wpływ tych wad i błędów na perswazyjność argumentów	P7S_UW
K_U06	twórczo i innowacyjnie wykorzystywać wiedzę filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu hipotez i konstruowaniu krytycznych argumentacji	P7S_UW
K_U07	precyzyjnie formułować w mowie i na piśmie złożone problemy filozoficzne; stawiać tezy i krytycznie je komentować	P7S_UW P7S_UK
K_U08	dobierać i tworzyć strategie argumentacyjne, konstruować zaawansowane i innowacyjne argumenty krytyczne, formułować wszechstronne odpowiedzi na krytykę	P7S_UW P7S_UK
K_U09	konstruować i twórczo rekonstruować argumentacje z perspektywy różnych stanowisk filozoficznych, uwzględniając właściwe każdemu z nich typy argumentacji i dostrzegając zachodzące między nimi zbieżności i różnice	P7S_UW
K_U10	pisać twórcze opracowania monograficzne na podstawie samodzielnie dobranej literatury, stosując oryginalne, innowacyjne podejścia i uwzględniając nowe osiągnięcia w zakresie filozofii	P7S_UW P7S_UK
K_U11	samodzielnie tłumaczyć z języka polskiego na wybrany język obcy własny tekst filozoficzny	P7S_UW P7S_UK
K_U12	samodzielnie tłumaczyć z wybranego języka obcego na język polski trudny tekst filozoficzny	P7S_UW P7S_UK
K_U13	wyszukiwać i selekcjonować informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych, z twórczym wykorzystaniem profesjonalnych narzędzi wyszukiwawczych	P7S_UW
K_U14	samodzielnie zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze oraz planować projekty badawcze (także grupowe)	P7S_UU P7S_UK
K_U15	inicjować, nadzorować i prowadzić grupową pracę badawczą, umożliwiającą rozwój naukowy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych	P7S_UO P7S_UK
K_U16	wykrywać zależności pomiędzy kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi oraz określać relacje między tymi zależnościami	P7S_UW
K_U17	analizować, oceniać i przetwarzać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych, z twórczym wykorzystaniem profesjonalnych narzędzi wyszukiwawczych	P7S_UW
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	identyfikowania posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności	P7S_KK

K_K02	rozpoznawania braków w swojej wiedzy i umiejętnościach i poszukiwania możliwości usunięcia tych braków	P7S_KK
K_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania działań zawodowych oraz planowania i organizowania ich przebiegu	P7S_KO
K_K04	dostrzegania i formułowania problemów etycznych związanych z własną pracą badawczą i odpowiedzialnością przed współpracownikami i innymi członkami społeczeństwa oraz do aktywności w rozwiązywaniu tych problemów	P7S_KR
K_K05	aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym; interesuje się nowatorskimi koncepcjami filozoficznymi w powiązaniu z innymi częściami życia kulturalnego i społecznego i zachęca do wdrażania tych koncepcji	P7S_KO
K_K06	aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa filozoficznego i wykorzystywania go w rozumieniu wydarzeń społecznych i kulturalnych	P7S_KO

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Alicja Chybińska	mgr/pełnomocnik ds. USOS
Bogdan Dziobkowski	dr/adiunkt/wicedyrektor Instytutu Filozofii UW ds. studenckich
Joanna Golińska-Pilarek	dr hab./prof. ucz./wicedyrektor Instytutu Filozofii UW ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą
Jakub Kloc-Konkołowicz	dr hab./prof. ucz./ dyrektor Instytutu Filozofii UW

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Warszawski to największa polska uczelnia, a jednocześnie jeden z najlepszych w kraju ośrodków naukowych. Społeczność UW tworzy 7,3 tys. pracowników, 42,5 tys. Osób kształcących się na studiach I i II stopnia (w tym 32,3 tys. na studiach stacjonarnych), 2,9 osób tys. na studiach doktoranckich oraz 2,7 tys. na studiach podyplomowych. Liczba cudzoziemców, którzy uczą się na UW na studiach zakończonych dyplomem lub jako stypendyści programów wymiany akademickiej, to 4,9 tys. Najwięcej zagranicznych studentów pochodzi z Ukrainy, Białorusi, Chin, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Turcji, Ukrainy i Włoch.

Studia są prowadzone na 21 wydziałach, w interdyscyplinarnych kolegiach, 4 szkołach doktorskich oraz centrach i ośrodkach naukowo-dydaktycznych. Kształceniem studentów zajmuje się 3,7 tys. wykładowców, z których 690 ma tytuł profesora.

Blisko 1/3 budżetu uczelni, wynoszącego 1,5 miliarda zł, stanowią środki pozyskane na działalność badawczą. Ich źródłem są m. in. granty zdobywane w konkursach krajowych oraz europejskich.

30 października 2019 roku Uniwersytet Warszawski otrzymał status uczelni badawczej w konkursie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Inicjatywa doskonałości”. Wniosek UW został oceniony najwyżej spośród wszystkich zgłoszonych do programu.

Uniwersytet współpracuje z blisko tysiącem partnerów zagranicznych (wśród nich jest 530 instytucji, które podpisały z UW umowę o bezpośredniej współpracy). UW jest członkiem sojuszu sześciu europejskich uniwersytetów badawczych 4EU+ Alliance. Studenci uniwersytetów 4EU+ uczestniczą w szkołach letnich, warsztatach i seminariach naukowych. W planach jest budowanie wspólnych programów studiów, otwierających przed studentami i doktorantami nowe możliwości mobilności.

Strategicznym celem uniwersytetu jest dobra pozycja w europejskiej czołówce uczelni badawczych oraz międzynarodowa rozpoznawalność. W 2018 roku na uczelni rozpoczął się Program na rzecz rozwoju UW (ZIP). UW realizuje działania w czterech modułach: programy kształcenia, studia doktoranckie, podnoszenie kompetencji i zarządzanie uczelnią. W celu wzmocnienia pozycji uniwersytetu jako uczelni badawczej został wdrożony Program Indywidualizacji Kształcenia (PIK). Jego celem jest uruchomienie niestandardowych ścieżek przedsięwzięć edukacyjnych, sprzyjających indywidualizacji kształcenia studentów i rozwijających ich umiejętności badawcze.

W krajowych i międzynarodowych rankingach szkół wyższych UW wypada najlepiej spośród polskich uczelni. Według międzynarodowych rankingów szkół wyższych znajduje się on w 3% najlepszych uczelni świata. Około 20 programów studiów z UW jest co roku uwzględnianych na listach najlepszych kierunków, jak np. QS World University Ranking.

Na Uniwersytecie działa około 200 studenckich i doktoranckich kół naukowych i artystycznych. Ich członkami jest kilka tysięcy osób. Uczelnia wspiera studentów, którzy chcą rozwijać swoje umiejętności i zdobywać doświadczenie przez konkurowanie w swojej dziedzinie ze studentami najlepszych uczelni na świecie.

Fundamentem działania Uniwersytetu jest jedność nauki i nauczania, powiązana z zapewnieniem wysokiej jakości kształcenia i bogatej oferty edukacyjnej, zmierzającym do wykształcenia absolwentów posiadających wszechstronne wykształcenie akademickie. Społeczną misją Uniwersytetu jest zapewnienie dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo. Priorytetem uczelni jest w związku z tym realizacja następujących celów szczegółowych: doskonalenie nauczania i programów edukacyjnych; rozwój i intensyfikacja badań naukowych; realizacja programu inwestycyjnego; informatyzacja uczelni; poprawa jakości zarządzania uczelnią; rozszerzenie współpracy z otoczeniem i umiędzynarodowienie uczelni.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Uniwersytet Warszawski jest czołową polską uczelnią badawczą (w konkursie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” zajął I miejsce). Misja Uniwersytetu opiera się na czterech filarach (strategia służy realizacji tej misji):

(1) Fundamentem działania Uniwersytetu jest jedność nauki i nauczania.

Uniwersytet jest miejscem prowadzenia badań naukowych na najwyższym poziomie, w różnych dyscyplinach. Dydaktyka jest ściśle powiązana z tymi badaniami.

W dyscyplinie filozofia Uniwersytet Warszawski ma najwyższą kategorię naukową A+. Badania w dyscyplinie filozofia prowadzone na UW obejmują wszystkie najważniejsze uprawiane na świecie obszary filozofii. Spektrum zagadnień badawczych jest niezwykle szerokie i obejmuje między innymi takie obszary, jak: historia filozofii, historia idei, filozofia polityki, społeczeństwa i religii, estetyka i filozofia kultury, etyka i bioetyka, epistemologia, ontologia, filozofia nauki, filozofia języka, filozofia umysłu, semiotyka, logika. Różnorodność obszarów i zagadnień badawczych, a także dorobek w dyscyplinie filozofia, składają się na imponującą, nie tylko pod względem ilościowym, całość. Uniwersytet Warszawski jest wiodącym i jednym z najbardziej aktywnych ośrodków filozoficznych w kraju, zarówno pod względem publikacji o zasięgu międzynarodowym, w tym artykułów publikowanych w najlepszych czasopismach, liczby realizowanych projektów badawczych, jak i umiędzynarodowienia.

W latach 2015-2019 pracownicy i doktoranci prowadzący działalność badawczą w dyscyplinie filozofia opublikowali **ponad 1200 publikacji**, w szczególności:

- **kilkadziesiąt monografii**, tomów zbiorowych i książek zredagowanych, w tym kilka w najbardziej prestiżowych wydawnictwach międzynarodowych, takich jak: Brill, Cambridge University Press, Königshausen & Neumann, Springer,
- **około 600 artykułów**, w tym **ponad 70 artykułów** opublikowanych w czasopismach międzynarodowych za co najmniej 70 punktów według listy czasopism MNiSW, w tym w **najbardziej prestiżowych i renomowanych czasopismach międzynarodowych**, takich jak: „Archive for Symbolic Logic”, „Bioethics”, „Dao. A Journal of Comparative Philosophy”, „Episteme”, „Erkenntnis”, „Journal of Medical Ethics”, „Journal of

Symbolic Logic”, „Linguistics and Philosophy”, „Metaphilosophy”, „Mind”, „Mind and Language”, „Notre Dame Journal of Formal Logic”, „Philosophical Studies, Review of Symbolic Logic”, „Studia Logica”, „Synthese”, „Philosophia”, „The American Journal of Bioethics”, „Topoi”,

- **około 400 rozdziałów** w monografiach i tomach zbiorowych.

Uniwersytet Warszawski jest liderem w dyscyplinie filozofia w pozyskiwaniu środków z programów krajowych. W latach 2015-2019 pracownicy i doktoranci prowadzący działalność badawczą w dyscyplinie filozofia realizowali na Uniwersytecie Warszawskim **ponad 88 projektów badawczych** finansowanych ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim z Narodowego Centrum Nauki oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. W szczególności realizowane były projekty finansowane w ramach najbardziej prestiżowych konkursów krajowych:

- 1 projekt międzynarodowy finansowany w ramach konkursu HERA (NCN),
- 2 projekty finansowane w ramach konkursu MAESTRO (NCN),
- 2 projekty finansowane w ramach konkursu SONATA BIS (NCN)

Realizowane projekty były łącznie **finansowane na kwotę ponad 29 000 000 zł.**

Wiele z projektów realizowanych jest we współpracy międzynarodowej, czego efektem są publikacje w najbardziej prestiżowych czasopismach, nagrody za działalność naukową, organizowanie konferencji o zasięgu światowym i intensywnie rozwijana współpraca międzynarodowa, której z kolei jedną z wymiernych konsekwencji są liczne zaproszenia na wykłady zagraniczne dla pracowników UW prowadzących działalność badawczą w dyscyplinie filozofia.

W latach 2015-2019 pracownicy i doktoranci prowadzący działalność badawczą w dyscyplinie filozofia otrzymali **kilkanaście nagród za osiągnięcia naukowe**, w tym:

- nagrodę naukową PAN im. Tadeusza Kotarbińskiego,
- międzynarodową nagrodę E.W Beth Dissertation Prize za rozprawę doktorską,
- nagrodę Narodowego Centrum Nauki,
- krajowe nagrody za rozprawy doktorskie: Prezesa Rady Ministrów, im. Prof. Jerzego Perzanowskiego,
- 3 stypendia dla wybitnych młodych naukowców i doktorantów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 5 stypendiów START Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej dla młodych naukowców,
- nagrodę naukową tygodnika *Polityka*,
- nagrody im. B. Skargi za esej filozoficzny.

W latach 2015-2019 Uniwersytet Warszawski był organizatorem lub współorganizatorem **ponad 100 konferencji z zakresu filozofii** (zorganizowanych przez pracowników lub doktorantów prowadzących działalność badawczą w dyscyplinie filozofia), w tym **ponad 50 konferencji międzynarodowych** z udziałem gości z najlepszych ośrodków akademickich na świecie oraz **ponad 50 konferencji krajowych**.

Pozycja Uniwersytetu Warszawskiego w zakresie badań filozoficznych jest bardzo silna nie tylko w skali kraju, ale również w skali światowej. Świadectwem światowej konkurencyjności dyscypliny filozofia na UW jest między innymi:

- skuteczne pozyskiwanie przez pracowników i doktorantów prowadzących działalność badawczą w dyscyplinie filozofia projektów w ramach programów Marie Curie, Komisji Fulbrighta, Fundacji Humboldta i innych pozakrajowych agencji grantowych (np. niemiecka agencja DAAD, Fundacja Kościuszkowska),
- rosnąca rozpoznawalność badań w zakresie filozofii prowadzonych na UW, w tym rosnąca liczba cytowań publikacji autorstwa pracowników i doktorantów z UW,
- międzynarodowe nagrody za osiągnięcia naukowe (nagroda Humboldta, nagroda E.W. Beth Dissertation Prize, kilka nagród konferencyjnych),
- rosnące zainteresowanie współpracą z pracownikami i doktorantami prowadzącymi działalność badawczą w dyscyplinie filozofia, czego najbardziej wymiernym efektem jest stale zwiększająca się liczba obcokrajowców aplikujących i z sukcesem uzyskujących projekty badawcze realizowane na UW,
- rosnąca liczba zaproszeń pracowników prowadzących działalność badawczą w dyscyplinie filozofia do wygłoszenia wykładów na najważniejszych i najbardziej prestiżowych międzynarodowych wydarzeniach naukowych (uczelnie w Amsterdamie, Lozannie, Moguncji, Yale, Stanford, Oxfordzie, St Andrews, San Diego, Helsinkach, Paryżu, Augsburgu, Frankfurcie nad Menem, Nottingham),
- udział w konferencjach z zakresu filozofii organizowanych przez Uniwersytet Warszawski najwybitniejszych badaczy o światowej rozpoznawalności,
- sukcesy naszych absolwentów (studentów i doktorantów) w konkursach na stanowisko *post-doc* w najlepszych ośrodkach akademickich w Europie (University of Oxford, Uniwersytet w Bochum, Uniwersytet w Amsterdamie).

O ponadprzeciętnym umiędzynarodowieniu dyscypliny filozofia na UW świadczy również rosnąca liczba naukowców reprezentujących wiele zagranicznych ośrodków, w tym najlepsze ośrodki na świecie w dyscyplinie filozofii (Oxford, Cambridge, Stanford, Wiedeń, Bonn), którzy systematycznie odwiedzają jednostkę, prowadzą wspólne badania z pracownikami jednostki i wygłaszają zaproszone wykłady (zob. np. historię wpisów na stronie IF UW w zakładce „Wykłady gościnne”: <http://www.filozofia.uw.edu.pl/newsy/ogloszenia/wyklady->

goscinne/). W ostatnich latach w takich konferencjach organizowanych na UW wzięli udział np. następujący badacze, o światowej renomie: Saul Kripke, Timothy Williamson, Axel Honneth czy François Recanati.

Przyjęty na kierunku filozofia model kształcenia opiera się na wykorzystywaniu przez nauczycieli akademickich własnych osiągnięć naukowych w dydaktyce i na położeniu dużego nacisku na rozwijanie wśród studentów kompetencji badawczych. Młodzi badacze pełnią szczególną i ważną rolę w badaniach z zakresu filozofii na UW. Są oni już od rozpoczęcia studiów zachęceni są do udziału w konferencjach naukowych, realizacji projektów badawczych, zdobywania doświadczenia w publikowaniu w czasopiśmie krajowych i międzynarodowych oraz aplikowaniu o granty. Efektem takiej polityki naukowej jest rosnąca liczba projektów realizowanych przez młodych badaczy w ramach programów Diamentowy Grant (MNiSW) i Preludium (NCN), jak i publikacje ich autorstwa w najlepszych czasopiśmie międzynarodowych i krajowych.

W załączniku nr 17 znajdują się szczegółowe wykazy dotyczące:

- wybranych publikacji z lat 2015-2019 autorstwa pracowników i doktorantów UW prowadzących działalność badawczą w dyscyplinie filozofia,
- najważniejszych projektów badawczych realizowanych na UW w latach 2015-2019, których kierownicy są pracownikami lub doktorantami prowadzącymi działalność badawczą w dyscyplinie filozofia,
- nagród, zorganizowanych konferencji i współpracy międzynarodowej.

(2) Społeczną misją Uniwersytetu jest zapewnienie dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo.

„Wiedza i wykształcenie decydują dzisiaj o losach ludzi i całych narodów. Uniwersytet daje wiedzę pozwalającą poznawać i rozumieć otaczający nas świat. Umiejętności nabywane na studiach zapewniają wysokie kwalifikacje zawodowe oraz przygotowują do odpowiedzialnego pełnienia funkcji publicznych” (Misja UW).

Filozofia odgrywa kluczową rolę w rozumieniu otaczającego nas świata. Absolwent filozofii m.in. zna i rozumie normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmianę i sposoby wpływania na ludzkie zachowanie. Dostrzega fundamentalną rolę, jaką idee filozoficzne odgrywają w powstawaniu dzieł i instytucji kultury. Podejmuje refleksję nad charakterem i rolą nauki we współczesnym świecie. Umiejętności i kompetencje społeczne nabywane w trakcie studiów filozoficznych – w tym np. umiejętność identyfikacji i analizy różnych strategii argumentacyjnych, dostrzegania wad i błędów logicznych wypowiedzi ustnych i pisemnych, poprawnego definiowania pojęć, stawiania precyzyjnych tez i konstruowania własnych argumentów w sprawach społecznych

i światopoglądowych oraz stała gotowość do krytycznego namysłu nad posiadaną wiedzą i umiejętnościami, a także samodzielnego inicjowania i racjonalnego planowania różnego typu działań – dobrze przygotowują do odpowiedzialnego wypełniania ról obywatelskich i piastowania funkcji publicznych.

(3) Obywatelską misją Uniwersytetu jest kształtowanie takich elit Rzeczypospolitej, które będą w swej działalności posługiwać się *imperio rationis* a nie *ratione imperii*.

„Uniwersytet jest wspólnotą dialogu. Wymiana poglądów, ścieranie się argumentów, otwartość na nowe idee i pomysły wiążą się tutaj nieodłącznie z respektowaniem odmienności i poszanowaniem godności osobistej. W ten sposób Uniwersytet rozwija umiejętności współpracy niezależnie od różnic politycznych, ideowych i wyznaniowych, tworzy też wzory debaty publicznej. Kształtuje tym samym nie tylko postawy obywatelskie studentów, ale i ich osobowości” (Misja UW).

Filozofia walnie przyczynia się do kształtowania dojrzałego społeczeństwa obywatelskiego i jego elit. Studia filozoficzne są nastawione na dialog, wymianę poglądów, ścieranie się argumentów i otwartość na nowe idee; i to zarówno ze względu na przekazywane w ich trakcie treści, jak i formę oferowanych zajęć. W trakcie studiów student zapoznaje się z całym spektrum koncepcji filozoficznych, co uwrażliwia go na odmienność zarówno idei, jak i sposobów życia. Uczęszczając na konwersatoria, ćwiczenia i seminaria, student bierze udział w dyskusjach, w trakcie których ścierają się różne koncepcje i strategie argumentacyjne. Absolwent filozofii w szczególności potrafi konstruować i twórczo rekonstruować argumentacje z perspektywy różnych stanowisk filozoficznych, uwzględniać właściwe każdemu z tych stanowisk typy argumentacji i dostrzegać zachodzące między nimi zbieżności i różnice. Jest gotowy do przyjmowania nowych idei i ewentualnej zmiany stanowiska w świetle dostępnych danych i argumentów oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym, a także akceptowania różnorodności postaw i opinii w kontaktach interpersonalnych. Interesuje się też nowatorskimi koncepcjami filozoficznymi w powiązaniu z innymi dziedzinami życia kulturalnego i społecznego.

(4) Kulturową misją Uniwersytetu jest synteza wartości uniwersalnych i lokalnych.

„W rysującym się konflikcie między globalizacją i regionalizmami szczególną rolę odgrywać będą instytucje, które potrafią łączyć uniwersalne techniki komunikowania się i wiedzę o uniwersalnym znaczeniu z zachowaniem szacunku dla tożsamości historyczno-kulturowej regionów i państw. Uniwersytet, jako teren uprawiania wielu nauk, od matematyczno-przyrodniczych po społeczno-humanistyczne, jest miejscem, w którym taka symbioza istnieje w sposób naturalny” (Misja UW)

Twórczy namysł nad tego typu zagadnieniami jest nieodłącznym elementem badań filozoficznych i kształcenia na kierunku filozofia. Pogłębiona refleksja nad kształtowaniem

się kultury i społeczeństwa, normami konstytuującymi i regulującymi struktury i instytucje społeczne oraz źródłem tych norm, ich naturą i wpływem na ludzkie zachowania – jest bardzo ważnym elementem kształcenia filozoficznego. Równie istotny jest też namysł nad miejscem i znaczeniem dziedzictwa nauk humanistycznych w systemie nauk oraz specyfiką przedmiotową, metodologiczną i terminologiczną nauk humanistycznych.

Koncepcje i cele kształcenia na kierunku filozofia doskonale wpisują się w misję i strategię Uniwersytetu Warszawskiego. Należy też podkreślić, że zostały one wypracowane w wyniku szerokich konsultacji ze środowiskiem akademickim, kandydatami na studia, studentami, absolwentami kierunku, pracodawcami. Dzięki temu bardzo dobrze odpowiadają one potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy. Filozofia przede wszystkim rozwija sprawności intelektualne studentów. Ćwiczy precyzję myślenia i zdolność przyswajania sobie nowych umiejętności oraz rozwija dyspozycje do rozumienia innych ludzi i kultur. Uczy właściwej interpretacji zachowań jednostkowych i społecznych, a także samodzielności w kształtowaniu własnej kariery zawodowej i form indywidualnego rozwoju. Pozwala poznać mechanizmy rządzące funkcjonowaniem ludzkiego umysłu, a także rozbudza wyobraźnię. W trakcie studiów położony jest duży nacisk zarówno na wyrabianie w studentach umiejętności naukowego i twórczego myślenia, jak i na zdolności komunikacji w językach obcych. To sprawia, że absolwenci filozofii bardzo dobrze radzą sobie nie tylko na krajowym, ale też globalnym rynku pracy. Potwierdzają to np. dane z jednego z trzech najważniejszych światowych rankingów QS World University Rankings by Subject. Unikalność tego rankingu polega na tym, że jako jeden z kluczowych czynników oceny uniwersytetów przyjmuje kategorię EMPLOYER REPUTATION. Wskaźnik ten dotyczy perspektyw zatrudnienia, jakie mają absolwenci danego kierunku studiów prowadzonego na określonej uczelni. Twórcy rankingu przeprowadzają szerokie badania ankietowe (każdego roku uwzględnia się 42 000 wyników ankiet). Pracodawcy proszeni są o wskazanie do 10 instytucji krajowych i 30 zagranicznych, z których chcieliby rekrutować absolwentów. **W najnowszej edycji rankingu QS World University Rankings by Subject w kategorii EMPLOYER REPUTATION filozofia na UW uzyskała wskaźnik 64,4 i została sklasyfikowana na 113 miejscu na świecie**, wyprzedzając wiele renomowanych uczelni zachodnioeuropejskich i amerykańskich, np. Univerisitat de Barcelona (wskaźnik 64,1), University of Helsinki (63,3), University of Amsterdam (62,3), Ludwig-Maximilians-Universität München (61,4), George Washington University (61,2), City University of New York (61), Humboldt-Universität zu Berlin (60,5).

Innym wskaźnikiem właściwej konstrukcji studiów filozoficznych na UW jest to, że od kilku lat zarówno studia pierwszego, jak i drugiego stopnia cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem wśród najzdolniejszych kandydatów, w tym laureatów olimpiad przedmiotowych.

UNIwersytet
Warszawski

Studia na kierunku filozofia są także bardzo często wybierane przez studentów indywidualnych studiów międzydziedzinowych – MISH i MISMaP (w bieżącym roku akademickim takich osób jest 138).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

(A) Studia stacjonarne I stopnia

Studia trwają 6 semestrów. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wynosi 180, z czego 97 ECTS jest przypisanych zajęciom do wyboru. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów wynosi 1988 plus przedmioty ogólnouniwersyteckie.

Rdzeniem programu są zajęcia kursowe, odbywające się w określonej sekwencji, która wynika z treści programowych oraz przypisanych tym zajęciom efektów uczenia się. W tej grupie znajdują się zajęcia z:

- historii filozofii, w trakcie których kolejno analizowane są główne nurty i idee obecne w filozofii starożytnej i średniowiecznej (1 rok – 120 godzin), renesansowej i nowożytnej (2 rok – 120 godzin) oraz współczesnej: analitycznej (3 rok – 120 godzin) i nieanalitycznej (3 rok – 120 godzin),
- logiki I (1 rok – 120 godzin) oraz logiki II lub semiotyki logicznej (do wyboru, 2 rok – 120 godzin), prezentujące wiedzę i kształtujące kompetencje logiczne i metodologiczne, niezbędne do prowadzenia badań w obrębie filozofii,
- głównych dyscyplin filozoficznych: epistemologii (1 rok – 120 godzin), ontologii (2 rok – 120 godzin) i etyki (2 rok – 120 godzin).

Wszystkie zajęcia kursowe mają wymiar 120 godzin (10 ECTS) i składają się z wykładów, na których w systematyczny sposób prezentowane są najważniejsze treści, oraz ćwiczeń umożliwiających studentom wspólną krytyczną analizę tekstów źródłowych i przedyskutowanie omawianej w nich problematyki. Ćwiczenia są prowadzone w grupach ok. 20-osobowych. Duża liczba godzin przewidzianych na każdy z przedmiotów kursowych umożliwia studentom zdobycie pogłębionej wiedzy oraz wykształcenie stosownych umiejętności i kompetencji społecznych.

Ponadto w programie pierwszego roku studiów znajdują się przedmioty:

- wprowadzenie do filozofii (60 godzin). Zajęcia mają formę konwersatorium. Student wybiera jedną z czterech grup, prowadzonych przez różnych nauczycieli akademickich o dużym dorobku naukowym i dydaktycznym. Prowadzący analizują ze studentami kluczowe problemy filozoficzne, prezentując przy tym autorskie ujęcie tych zagadnień. Celem zajęć jest wyrobienie w uczestnikach kultury filozoficznej, umiejętności korzystania z literatury przedmiotu i formułowania własnych poglądów. Prowadzący są

dobierani w taki sposób, by reprezentowali odmienne style uprawiania filozofii. Dzięki temu studenci już na wczesnym etapie studiów mogą zobaczyć „na żywo”, na czym polega twórcza praca w filozofii;

- filozofia wartości z elementami antropologii filozoficznej albo filozoficzne problemy nauk podstawowych (do wyboru – po 120 godzin, 10 ECTS). Celem pierwszego z tych przedmiotów jest analiza ważnych zjawisk związanych ze sztuką, językiem, życiem społecznym, ciałem, działaniem oraz zachowaniem człowieka, ze szczególnym naciskiem na postawy wartościujące. Drugi przedmiot wprowadza studentów w podstawowe problemy filozoficzne wynikające z nauk szczegółowych: fizyki, matematyki i biologii.

W programie trzeciego roku, poza wspomnianymi wyżej zajęciami kursowymi, student wybiera zajęcia z grup:

- fakultety (łącznie 180 godzin, 15 ECTS). Celem tych zajęć jest zapoznanie uczestników z najważniejszymi problemami, metodami i nowymi osiągnięciami różnych subdyscyplin filozoficznych. Instytut Filozofii każdego roku oferuje studentom bardzo szeroki wachlarz fakultetów. Są to m.in.: estetyka, filozofia społeczna, filozofia polityki, filozofia kultury, filozofia religii, filozofia nauki, filozofia języka, filozofia umysłu, filozofia matematyki, filozofia działania, metaetyka, logika III, historia filozofii polskiej. Niektóre z tych fakultetów (np. filozofia działania) odbywają się także w języku angielskim;
- translatoria lub seminaria obcojęzyczne (60 godzin, 6 ECTS). Zajęcia te mają na celu rozwijanie przez studentów umiejętności posługiwania się językiem obcym w pracy badawczej. Instytut Filozofii oferuje translatoria z języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, rosyjskiego, greki i łaciny (prowadzą je osoby mające doświadczenie w przekładzie tekstów naukowych) oraz 12 seminariów obcojęzycznych prowadzonych w języku angielskim i niemieckim;
- wykłady monograficzne (60 godzin, 4 ECTS). W ich trakcie wnikliwie omawiane są wybrane zagadnienia filozoficzne z uwzględnieniem zarówno historycznych, jak i najnowszych rozwiązań.

Ponadto student jest zobowiązany do zaliczenia na trzecim roku studiów seminarium dyplomowego. Przedmiot ten składa się z dwóch elementów – seminarium monograficznego, które powinno być związane z tematyką pisanej pracy, oraz indywidualnych konsultacji z opiekunem pracy dyplomowej.

Bardzo ważnym elementem programu studiów, doskonalącym kompetencje badawcze studenta i przygotowującym go do napisania pracy dyplomowej, są projekty badawcze. Na pierwszym roku student realizuje 2 takie projekty, a na drugim roku – 3. Projekt badawczy polega na przygotowaniu pod kierunkiem wybranego przez studenta nauczyciela

akademickiego tekstu o charakterze naukowym. W ten sposób student uczy się właściwie formułować problemy badawcze, dobierać stosowną literaturę, formułować argumenty, poprawnie konstruować strukturę tekstu, przytaczać cytaty czy poprawnie sporządzać bibliografię. Dzięki temu nie tylko rozwija swoje kompetencje badawcze, ale też uczy się technicznych aspektów pisania prac naukowych.

Zwieńczeniem studiów jest przygotowanie pracy dyplomowej i egzamin dyplomowy. Procedura dyplomowania została omówiona w kryterium 3.

Wszystkie wskazane wyżej przedmioty (łącznie w wymiarze 157 ECTS) są ściśle powiązane z prowadzoną w uczelni (scharakteryzowaną w kryterium 1) działalnością naukową w dyscyplinie filozofia. Dobór nauczycieli akademickich prowadzących te zajęcia odbywa się w oparciu o ich kompetencje badawcze i dydaktyczne (mowa o tym w kryterium 4).

Pozostałe wymagane programem studiów 23 ECTS student uzyskuje:

- zaliczając na pierwszym roku studiów zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy (0,5 ECTS), podstaw ochrony własności intelektualnych (0,5 ECTS) oraz technologii informacyjnych i komunikacyjnych (2 ECTS);
- zaliczając w ciągu dwóch pierwszych lat studiów 240 godzin lektoratów, organizowanych przez Szkołę Języków Obcych (szkoła oferuje możliwość nauki ponad 30 języków obcych – od języka angielskiego, niemieckiego czy francuskiego, po języki mniej znane: turecki, rumuński czy suahili) (8 ECTS);
- zdając do końca drugiego roku studiów centralny egzamin z języka obcego nowożytnego na poziomie min. B2 (2 ECTS);
- zaliczając wybrane przez siebie przedmioty ogólnouniwersyteckie (10 ECTS), przy czym student filozofii ma obowiązek uzyskać min. 5 ECTS, uczęszczając na zajęcia z obszaru nauk społecznych. Student nie ma możliwości zaliczenia zajęć ogólnouniwersyteckich, uczęszczając na zajęcia prowadzone w Instytucie Filozofii. (W bieżącym roku akademickim UW oferuje 1583 zajęcia ogólnouniwersyteckie.)

W programie studiów znajduje się też 90 godzin zajęć z wychowania fizycznego.

(B) Studia stacjonarne II stopnia

Studia trwają 4 semestry. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wynosi 120 i wszystkie punkty zostały przypisane zajęciom do wyboru. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów wynosi 1080 plus przedmioty ogólnouniwersyteckie.

Program studiów drugiego stopnia jest w całości samodzielnie kształtowany przez studenta, pod kątem jego zainteresowań badawczych. Student jest jedynie zobligowany do zrealizowania na poszczególnych latach określonej liczby godzin zajęć z określonych grup: fakultetów (360 godzin, 30 ECTS), wykładów monograficznych (300 godzin, 20 ECTS), seminariów (240 godzin, 24 ECTS), seminariów obcojęzycznych (120 godzin, 12 ECTS – z tej puli można zrealizować zamiennie 60 godzin translatorium, 6 ECTS) oraz projektów badawczych (4 ECTS). Ponadto student jest zobowiązany do zaliczenia na drugim roku studiów seminarium dyplomowego. Powinien też zaliczyć przedmioty ogólnouniwersyteckie w wymiarze 10 ECTS, z czego minimum 5 ECTS uczęszczając na zajęcia z obszaru nauk społecznych (nie może też zaliczać zajęć ogólnouniwersyteckich, uczęszczając na zajęcia prowadzone w IF).

Idea, zgodnie z którą student samodzielnie wybiera zajęcia, na które uczęszcza, jest cechą wyróżniającą studia II stopnia na filozofii. Dzięki niej program studiów jest maksymalnie zindywidualizowany. Przykładowo, student zainteresowany filozofią analityczną może wybrać takie zajęcia, które pozostają w ścisłym związku z jego pracą badawczą: np. fakultety z filozofii nauki, filozofii języka, logiki III i filozofii matematyki; seminaria i wykłady monograficzne prowadzone przez osoby zajmujące się filozofią analityczną; seminarium obcojęzyczne poświęcone interesującej go tematyce; dalej – może zrealizować projekty badawcze pod kierunkiem osób prowadzących zajęcia monograficzne, na które uczęszcza. Ostatecznie może zakończyć studia, przygotowując pracę dyplomową pod opieką promotorską jednego z wielu nauczycieli akademickich w Instytucie zajmujących się filozofią analityczną. Podobnie jest w wypadku studenta zainteresowanego np. filozofią społeczną, estetyką czy etyką itd. Dzięki elastyczności programu studiów i bogatej ofercie dydaktycznej Instytutu Filozofii UW – także takie osoby będą w stanie wybrać konkretne zajęcia, które ściśle odpowiadają ich zainteresowaniom naukowym.

Studia II stopnia kończą się napisaniem pracy dyplomowej i zdaniem egzaminu dyplomowego.

(C) Studia niestacjonarne

Program studiów niestacjonarnych (zaocznych) ma analogiczną strukturę do programu studiów stacjonarnych. W wypadku studiów pierwszego stopnia w programie są przedmioty kursowe obejmujące historię filozofii starożytnej, średniowiecznej, renesansowej, nowożytnej i współczesnej (analitycznej i nieanalitycznej), logikę I, logikę II lub semiotykę logiczną, epistemologię, ontologię i etykę, oraz przedmioty do wyboru: filozofię wartości z elementami antropologii filozoficznej, filozoficzne problemy nauk podstawowych, fakultety, seminaria, seminaria obcojęzyczne, translatoria, wykłady monograficzne, zajęcia

ogólnouniwersyteckie. Studia drugiego stopnia mają zindywidualizowany charakter. Student sam kształtuje swój program, wybierając w odpowiednich proporcjach przedmioty z grup: fakultety, seminaria, seminaria obcojęzyczne, translatoria, wykłady monograficzne, przedmioty ogólnouniwersyteckie. Na obu stopniach studiów niestacjonarnych przewidziano też projekty badawcze, pozwalające studentom, dzięki indywidualnej pracy z opiekunem, doskonalić swoje kompetencje badawcze i dobrze przygotować się do napisania pracy dyplomowej. Różnica w stosunku do studiów stacjonarnych polega na mniejszej liczbie godzin zajęć oraz włączaniu do dydaktyki technik kształcenia na odległość.

Studia niestacjonarne (zaoczne) pierwszego stopnia trwają 6 semestrów. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wynosi 180, z czego 97 ECTS jest przypisanych zajęciom do wyboru. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów wynosi 1094 plus przedmioty ogólnouniwersyteckie.

Studia niestacjonarne (zaoczne) drugiego stopnia trwają 4 semestry. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wynosi 120, z czego 120 ECTS jest przypisanych zajęciom do wyboru. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów wynosi 612 plus przedmioty ogólnouniwersyteckie.

Należy podkreślić, że programy zajęć oferowanych na kierunku filozofia odzwierciedlają aktualny stan badań w poszczególnych dyscyplinach filozoficznych (uwzględniający również wyniki działalności naukowej prowadzonej przez pracowników IF). Na przykład, uczęszczając na zajęcia z historii filozofii, studenci nie tylko analizują klasyczne teksty, ale też poznają obecne sposoby ich odczytywania. W trakcie zajęć z epistemologii, ontologii czy etyki przedstawione zostają fundamentalne problemy i pojęcia filozoficzne widziane ze współczesnej perspektywy. Podczas wykładów monograficznych i – przede wszystkim – seminariów analizowana jest zwykle najnowsza literatura naukowa.

Zajęcia prowadzone w IF mają zróżnicowane formy. Obok klasycznych wykładów akademickich są też konwersatoria, ćwiczenia czy seminaria, na których studenci doskonalą swoje kompetencje badawcze, biorąc aktywny udział w dyskusjach czy wygłaszając referaty (i w ten sposób przygotowując się też do referowania wyników swoich własnych badań na konferencjach naukowych).

Dyrekcja IF kładzie bardzo duży nacisk na to, aby oferta dydaktyczna była bardzo szeroka. W bieżącym roku akademickim studenci studiów stacjonarnych mogą wybierać zajęcia z puli:

- 17 fakultetów,
- 55 seminariów,
- 12 seminariów obcojęzycznych,

- 8 translatoriów (w językach: angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim i greckim),
- 25 wykładów monograficznych,
- 6 wykładów monograficznych obcojęzycznych.

Zajęcia te obejmują całe spektrum filozoficznych zagadnień.

Zarówno program studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych nie przewiduje praktyk.

(D) Specjalizacja nauczycielska

Studenci filozofii mają możliwość uzyskania uprawnień do nauczania filozofii i etyki w ramach specjalizacji nauczycielskiej, która jest prowadzona poza programem studiów. Rada Dydaktyczna przyjęła „Wniosek o dostosowanie programu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela, prowadzonego w ramach dodatkowej specjalizacji poza programem studiów, obowiązujący od roku akademickiego 2019/2020”. Wniosek będzie poddany pod głosowanie na najbliższym posiedzeniu Senatu UW. Zgodnie z wnioskiem kształcenie przygotowuje do nauczania filozofii w szkołach ponadpodstawowych i etyki w szkołach podstawowych. Program kształcenia jest zgodny z nowym standardem określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Studenci wybierający kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela filozofii i etyki, realizując program studiów, osiągają efekty uczenia się z grupy zajęć A1 i A2. W ramach oferty dodatkowej realizowane są zajęcia z grup B, C, D i E.

W ramach specjalizacji studenci są zobligowani do odbycia przewidzianej w standardzie liczby godzin praktyk w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Praktyki organizowane są w jednych z najlepszych polskich szkół, m.in. w:

- XIV Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica, Warszawa, ul. Nowowiejska 37a
- LXIV Liceum Ogólnokształcące im. S. Witkiewicza, Warszawa, ul. Elbląska 51;
- I Społeczne Liceum Ogólnokształcące z Maturą i Międzynarodową im. Jam Saheba Digvijay Sinhji (IB Word School 15310), Warszawa, ul. Raszyńska 22;
- XXVII Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Czackiego, Warszawa, ul. Polna 5;
- LVIII Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Warszawa, ul. Górnośląska 31.

Opiekę nad studentami odbywającymi praktyki sprawują starannie wyselekcjonowani pedagodzy o dużym doświadczeniu dydaktycznym.

W załącznikach do raportu znajdują się:

- program studiów stacjonarnych I stopnia – Załącznik nr 2
- program studiów stacjonarnych II stopnia – Załącznik nr 3
- program studiów niestacjonarnych I stopnia – Załącznik nr 4
- program studiów niestacjonarnych II stopnia – Załącznik nr 5
- program specjalizacji nauczycielskiej – Załącznik nr 10

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

(A) Rekrutacja

Zasady rekrutacji są konstruowane w taki sposób, aby umożliwiały dobór kandydatów będących w stanie osiągnąć efekty uczenia się właściwe dla danego kierunku i stopnia studiów, zapewniały wszystkim kandydatom równie szanse i były selektywne. Procedura zatwierdzania zasad rekrutacji jest dobrze zdefiniowana. Kierownik studiów przedstawia propozycję zasad Radzie Samorządu Studentów WFiS i Radzie Dydaktycznej. W obu gremiach odbywa się dyskusja nad propozycją kierownika. Rada Samorządu Studentów WFiS wydaje w tej sprawie opinię, a Rada Dydaktyczna podejmuje uchwałę. Następnie sprawa jest procedowana przez Senat, który przyjmuje stosowną uchwałę. Zasady rekrutacji są uchwalane z odpowiednim wyprzedzeniem – wiosną roku x uchwała się zasady obowiązujące w roku $x + 1$. Uchwalone zasady są udostępniane kandydatom w systemie IRK. Cały proces rekrutacji odbywa się za pomocą tego systemu i jest całkowicie transparentny.

Kandydat na studia I stopnia jest kwalifikowany na podstawie wyników z egzaminu maturalnego. Wymagane są wyniki z czterech różnych przedmiotów: (1) język polski (waga 30%), (2) matematyka (waga 30%), (3) język obcy (waga 10%), (4) przedmiot do wyboru: biologia, chemia, filozofia, fizyka i astronomia/fizyka, geografia, historia, informatyka, wiedza o społeczeństwie (waga 30%). Przedmioty z grup (1)-(3) mogą być zdane na poziomie podstawowym (waga 0,6) lub rozszerzonym (waga 1). Przedmiot z grupy (4) musi być zdany na poziomie rozszerzonym. Minimalna liczba punktów rekrutacyjnych, którą musi uzyskać kandydat brany pod uwagę przy rekrutacji, wynosi 50 dla studiów stacjonarnych i 30 dla studiów niestacjonarnych. Analogiczne zasady obowiązują kandydatów z Maturą Międzynarodową (IB), Maturą Europejską (EB) oraz maturą zagraniczną. W wypadku studiów II stopnia ranking kandydatów tworzy się na podstawie oceny uzyskanej na dyplomie.

Szczegółowe zasady rekrutacji znajdują się w załączniku nr 19.

Instytut Filozofii stoi na stanowisku, że warunkiem koniecznym prowadzenia studiów na bardzo wysokim poziomie i długofalowego rozwoju dyscypliny filozofia jest przyciąganie na studia najzdolniejszych kandydatów, w tym laureatów olimpiad przedmiotowych. W tym celu podejmujemy szereg działań: stale monitorujemy efekty uczenia się oraz program studiów, podnosimy kompetencje badawcze i dydaktyczne nauczycieli akademickich, zwiększamy stopień umiędzynarodowienia, włączamy studentów w działalność badawczą, finansujemy udział studentów w konferencjach naukowych, w tym międzynarodowych, podnosimy jakość

infrastruktury dydaktycznej, kładziemy duży nacisk na przyjazność i sprawność obsługi administracyjnej studentów. Prowadzimy też liczne kampanie promujące filozofię, m.in.:

- konkursy filozoficzne dla dzieci: „Dzieci filozofują”;
- projekty edukacyjne: „Filozofia w akcji”, „Filozofia na co dzień”, „Filozofia w szkole”, realizowane w mazowieckich szkołach;
- warsztaty dla uczniów szkół ponadpodstawowych w Instytucie Filozofii;
- spotkania filozoficzne w kinie „Muranów” (raz w miesiącu po projekcji wybranego filmu odbywa się dyskusja filozoficzna z publicznością. Dyskusje prowadzą pracownicy albo doktoranci IF);
- dni otwarte i spotkania z kandydatami na studia.

Współorganizujemy też Festiwal Myśli Abstrakcyjnej i bierzemy aktywny udział w Festiwalu Nauki. We wszystkich tych działaniach współpracujemy ze szkołami oraz z organizacjami społecznymi.

W roku 2016 rozpoczęliśmy kampanię promocyjną „Transmutacja”, promującą studia filozoficzne. Kampania składa się z trzech elementów:

- gadżetu: kamień filozoficzny;
- filmu promocyjnego „Transmutacja”;
- materiałów promocyjnych zawierających zdjęcia kamieni filozoficznych i cytaty mówiące, czym jest filozofia.

Kampania ta odniosła podwójny sukces w konkursie GENIUS UNIVERSITATIS 2017 na najlepszą kampanię promocyjną szkoły wyższej. Kamień filozoficzny zwyciężył w kategorii gadżet promocyjny. Film „Transmutacja” zwyciężył w kategorii video online. (W konkursie wzięło udział 37 uczelni, które łącznie zgłosiły ponad 100 prac w 7 kategoriach, w tym 17 gadżetów i 24 filmy.)

Wszystko to sprawia, że w ostatnich latach nastąpił bardzo duży wzrost zainteresowania studiami na kierunku filozofia. Najlepsi maturzyści dostrzegli wysoką jakość tych studiów. W roku 2013 o przyjęcie na studia stacjonarne I stopnia ubiegało się 258 osób, ostatni przyjęty kandydat uzyskał 30,5 pkt, a w roku 2019 mieliśmy 359 kandydatów, ostatni przyjęty kandydat uzyskał 60,4 pkt (przy niezmienionym, „trudnym” algorytmie rekrutacji: z dużą wagą matematyki i bez jednego przedmiotu dominującego). W tym samym okresie liczba maturzystów spadła z 326 602 do 247 230. Jeszcze większy wzrost zainteresowania nastąpił w wypadku studiów stacjonarnych II stopnia, które są nastawione na kształcenie kompetencji

badawczych. W roku 2013 mieliśmy łącznie w I i II turze 55 kandydatów, a w roku 2019 tylko w pierwszej turze kandydatów było 151.

O wysokiej jakości studiów świadczy też to, że wielu studentów MISH i MISMaP realizuje tzw. minima programowe na kierunku filozofia. W roku akademickim 2019/2020 liczba studentów MISH realizujących minimum na kierunku filozofia wynosi 126, liczba studentów MISMaP realizujących minimum na kierunku filozofia to 12.

W obliczu bardzo dużego zainteresowania studiami na kierunku filozofia i w celu jeszcze lepszego doboru kandydatów pod względem kompetencji badawczych rozpoczęliśmy pracę nad zmianą od roku 2021 zasad rekrutacji na studia drugiego stopnia. Planujemy wprowadzić rozmowy kwalifikacyjne. W trakcie rozmów kandydat będzie poproszony o analizę wybranego tekstu filozoficznego (z dostępnej wcześniej listy tekstów). Rozmowa będzie miała na celu sprawdzenie kompetencji badawczych kandydata, niezbędnych do uprawiania filozofii: poprawnego definiowania terminów, precyzyjnego określania problemów badawczych, formułowania i oceny argumentów.

W wypadku kierunku filozofia nie jest prowadzona rekrutacja w trybie potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

(B) Postępy studenta

Sposób weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do określonych przedmiotów został ramowo określony w programach studiów. W części przedmiotów wskazano kilka takich sposobów – do wyboru przez osoby prowadzące zajęcia. Celem takiego rozwiązania jest, z jednej strony, zobiektywizowanie warunków oceniania przedmiotów tego samego typu, a z drugiej uniknięcie zbyt sztywnych wytycznych, które mogłyby ograniczyć dobór najlepszych metod weryfikacji efektów przypisanych do przedmiotu. Przykładowo – warunkiem zaliczenia ćwiczeń (zarówno w wypadku zajęć kursowych, jak i fakultetów) jest sprawdzian pisemny lub ustny (na studiach stacjonarnych) lub kolokwium pisemne (na studiach niestacjonarnych); warunkiem zaliczenia seminarium monograficznego jest referat lub esej; warunkiem zaliczenia translatorium jest pisemna praca tłumaczeniowa, referat lub esej. Efekty uczenia się, które student ma osiągnąć w ramach danego przedmiotu oraz szczegółowy sposób weryfikacji osiągnięcia tych efektów, zostają wskazane w sylabusach przedmiotów. Każdorazowo metody weryfikacji efektów uczenia się są dopasowane do specyfiki zajęć i skonstruowane w taki sposób, by w rzetelny i przejrzysty sposób umożliwiały weryfikację osiągnięcia wszystkich przewidzianych efektów. Metody te określa koordynator przedmiotu, a następnie weryfikuje i zatwierdza Kierownik Jednostki Dydaktycznej (co służy zapewnieniu bezstronności i porównywalności ocen). Procedura ta została określona w

Regulaminie Studiów na UW i obowiązuje od 1 października 2019 r. Kompletne sylabusy przedmiotów są udostępniane studentom przed rozpoczęciem rejestracji na zajęcia: w wypadku zajęć odbywających się w pierwszym semestrze sylabusy są udostępniane w USOS przed 1 czerwca, a w wypadku zajęć odbywających się w drugim semestrze – przed 1 grudnia.

Wszystkie przedmioty (poza zajęciami z BHP, Podstaw ochrony własności intelektualnej i zajęciami z wychowania fizycznego) kończą się oceną. Oceny są niezwłocznie wprowadzane przez prowadzących do elektronicznych protokołów przedmiotów w USOS. Student na bieżąco jest informowany o uzyskanych ocenach za pomocą swego konta w tym systemie. W każdym wypadku student może też wystąpić o szczegółowe uzasadnienie oceny.

W wypadku zastrzeżeń co do formy zaliczenia albo egzaminu lub bezstronności przy wystawieniu oceny, student w ciągu siedmiu dni od ogłoszenia wyników zaliczenia albo egzaminu ma prawo wystąpić do KJD o zarządzenie komisyjnego sprawdzenia uzyskanych wyników. Komisja – w składzie KJD (przewodniczący) oraz dwóch specjalistów z zakresu przedmiotu, o który chodzi – przeprowadza egzamin lub komisyjne sprawdzenie wyników studenta. W procedurze nie uczestniczy nauczyciel akademicki, który wystawił kwestionowaną ocenę. Procedura jest szczegółowo uregulowana w Regulaminie Studiów na UW. Każda sytuacja, w której student zgłasza zastrzeżenia co do formy zaliczenia albo egzaminu bądź bezstronności osoby wystawiającej ocenę, jest też szczegółowo wyjaśniana przez dyrekcję IF (wykładowca jest proszony o złożenie wyczerpujących wyjaśnień).

Studenci są zobowiązani do opanowania języka obcego nowożytnego na określonym poziomie (studia pierwszego stopnia: poziom B2, studia drugiego stopnia: poziom B2+). W wypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia wymóg ten jest realizowany przez obowiązek zdania egzaminu z języka obcego nowożytnego na poziomie B2 (do końca drugiego roku studiów). Egzaminy z języków obcych są organizowane centralnie przez Szkołę Języków Obcych. Egzamin składa się z części pisemnej i ustnej. W wypadku studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia wymóg ten jest realizowany przez obowiązek uczęszczania na lektorat z języka obcego nowożytnego na poziomie B2 (w wymiarze 120 godzin). W wypadku studiów drugiego stopnia – stacjonarnych i niestacjonarnych – wymóg znajomości języka obcego na poziomie B2+ jest realizowany przez obowiązek zaliczenia konkretnych typów zajęć na pierwszym i drugim roku studiów: student ma obowiązek zaliczyć translatorium lub seminarium obcojęzyczne (studia stacjonarne: w wymiarze 60 godzin, studia niestacjonarne: w wymiarze 36 godzin) na pierwszym roku studiów i seminarium obcojęzyczne w wymiarze 60 (studia niestacjonarne: 36) godzin na drugim roku studiów. Do zaliczenia tego typu zajęć niezbędna jest nie tylko znajomość języka, w którym te zajęcia były prowadzone na poziomie B2+, ale też bardzo dobre opanowanie specjalistycznego słownictwa.

Osoby z niepełnosprawnościami mogą wystąpić do KJD o indywidualną organizację studiów, w tym indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się oraz ocen uzyskanych w innej uczelni (krajowej albo zagranicznej) zostały określone w Regulaminie Studiów na UW. Rozstrzygnięcia w tej kwestii podejmuje każdorazowo KJD, analizując i porównując sylabusy przedmiotów, o które chodzi.

W Instytucie Filozofii nie ma zajęć o charakterze filozoficznym, które byłyby prowadzone w pełni w trybie e-learningowym. Wynika to z jednego z elementów strategii kształcenia w IF – dążymy do możliwie największego i najbardziej efektywnego kontaktu studentów z osobami prowadzącymi zajęcia. W wypadku studiów niestacjonarnych część zajęć jest jednak prowadzona z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (z użyciem narzędzia platformy COME). Wynika to ze specyfiki tych studiów. Warto jednak dodać, że w wypadku zajęć częściowo e-learningowych zaliczenia i egzaminy końcowe odbywają się w siedzibie uczelni.

(C) Dyplomowanie

Procedura dyplomowania została skonstruowana w taki sposób, by w jej trakcie było możliwe skuteczne zweryfikowanie kierunkowych efektów uczenia się. Zgodnie z Regulaminem Studiów na UW „Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem zagadnienia naukowego (...) prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania” (par. 46). Student może napisać pracę dyplomową u nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień doktora. Ze względu na liczbę i zainteresowania badawcze nauczycieli akademickich zatrudnionych w IF, student ma możliwość napisania pracy właściwie w każdej subdyscyplinie filozoficznej. Istnieje też możliwość napisania pracy pod kierunkiem osoby spoza UW. (Rada dydaktyczna może upoważnić taką osobę do współkierowania pracą, powołując jednocześnie nauczyciela akademickiego z UW na promotora takiej pracy.) Obecnie w IF jest zatrudnionych 84 nauczycieli akademickich i rocznie powstaje ok. 78 prac dyplomowych (dane z roku 2018/2019). Na jednego nauczyciela akademickiego przypada zatem stosunkowo niewielka liczba prac. To powoduje, że proces powstawania prac dyplomowych ma zindywidualizowany charakter. Pisząc pracę, student zwykle wielokrotnie spotyka się z promotorem i dyskutuje cząstkowe wyniki. Taki model współpracy wydatnie przyczynia się do osiągnięcia przez studenta kierunkowych efektów uczenia się oraz – przede wszystkim – nabywania właściwych dla filozofii kompetencji badawczych. Ma to istotny wpływ na poziom prac dyplomowych.

Po zrealizowaniu programu studiów student składa KJD pracę dyplomową. Praca jest sprawdzana za pomocą Jednolitego Systemu Plagiatowego i kierowana do recenzji. Recenzje przygotowują promotor pracy i recenzent wyznaczony przez KJD. Na treść każdej z recenzji składa się 8 elementów:

1. Czy treść pracy odpowiada tematowi określönemu w tytule?
2. Ocena układu pracy, podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności też itp.
3. Merytoryczna ocena pracy.
4. Czy i w jakim zakresie praca stanowi nowe ujęcie?
5. Charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł.
6. Ocena formalnej strony pracy (poprawność językowa, opanowanie techniki pisania pracy, spis rzeczy, odsyłacze).
7. Sposób wykorzystania pracy (publikacja, udostępnienie instytucjom, materiał źródłowy).
8. Inne uwagi.

Recenzję kończy ocena pracy. Recenzje są sporządzane w systemie APD (Archiwum Prac Dyplomowych), student ma możliwość zapoznania się z nimi przed egzaminem dyplomowym. Recenzje są dostępne publicznie. Przykładamy wagę do tego, by recenzje były terminowo umieszczane w APD – tak, aby studenci mieli odpowiednio dużo czasu przed egzaminem dyplomowym na zapoznanie się z opinią recenzentów.

Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez KJD w składzie: KJD (lub wyznaczony przez niego pracownik) jako przewodniczący, promotor oraz recenzent. Przynajmniej jeden członek komisji posiada stopień dr hab. Egzamin trwa od 45 do 60 minut. W jego trakcie student otrzymuje trzy sformułowane przez komisję pytania, z których nie więcej niż jedno może dotyczyć problematyki poruszanej w pracy. Pozostałe pytania dotyczą zagadnień objętych programem studiów. Egzamin ma formę dyskusji filozoficznej. Komisja ocenia m.in. wiedzę studenta, sposób stawiania przez niego tez, jakość jego argumentacji, umiejętność odpowiadania na kontrargumenty formułowane przez członków komisji. W ten sposób weryfikowana jest zarówno wiedza, jak i umiejętności nabyte przez studenta w trakcie studiów i przede wszystkim specyficzne dla filozofii kompetencje badawcze.

(D) Dokumentowanie efektów uczenia się

Praca dyplomowa, recenzje tej pracy oraz raport wygenerowany z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego znajdują się zarówno w systemie APD, jak i aktach studenta. W aktach umieszczany też jest protokół z egzaminu dyplomowego.

Prace egzaminacyjne, zaliczeniowe oraz prace powstałe w ramach projektów badawczych są przechowywane przez okres dwóch lat przez osoby przeprowadzające egzamin lub dokonujące zaliczenia.

(E) Osiągnięcia studentów

Studia na kierunku filozofia są nastawione na kształcenie kompetencji badawczych studentów. Dzięki temu istotna część studentów stosunkowo szybko zaczyna prowadzić własną aktywność badawczą. W ostatnich 5 latach ukazało się 20 publikacji naukowych studentów filozofii (w tym 3 w językach obcych). Część studentów zajmuje się także tłumaczeniem tekstów filozoficznych (w ostatnich 5 latach opublikowano 6 tłumaczeń tekstów filozoficznych, z języka obcego na język polski, wykonanych przez studentów filozofii). Na szczególną uwagę zasługuje aktywność studentów na konferencjach naukowych; w ostatnich 5 latach studenci filozofii wygłosili 94 referaty na konferencjach krajowych i zagranicznych (w tym 14 referatów zostało wygłoszonych w językach obcych: angielskim, niemieckim). Działalność naukowa studentów filozofii znajduje wyraz w liczbie przyznanych stypendiów rektora. W latach 2015/2016 – 2019/2020 liczba studentów filozofii otrzymująca stypendium rektora wynosiła 108 osób.

Szczegółowe dane dotyczące osiągnięć (naukowych, ale też artystycznych i sportowych) studentów filozofii znajdują się w załączniku nr 18.

Studenci filozofii uczestniczą także w programach mobilności krajowej i zagranicznej (wyjazdy w ramach Erasmus+, CEEPUS, udział w projektach międzynarodowych i szkołach letnich: krajowych oraz zagranicznych).

Studenci prowadzą także działalność badawczą w kołach naukowych, których w Instytucie funkcjonuje 6:

- Koło Naukowe Filozofii Religii, opiekun: prof. dr hab. Janusz Dobieszewski,
- Koło Naukowe „Ex Oriente Lux”, opiekun: prof. dr hab. Janusz Dobieszewski,,
- Koło Filozofii Umysłu UW, opiekun: dr Joanna Komorowska-Mach
- Koło Klasycznej Filozofii Niemieckiej, opiekun: dr hab. Marcin Poręba, prof. ucz.,
- Koło Krytyki Marksistowskiej Uniwersytetu Warszawskiego, opiekun: dr hab. Tomasz Wiśniewski,
- Koło Naukowe Filozofii Antropologicznej Uniwersytetu Warszawskiego, opiekun: prof. dr hab. Jacek Migasiński

(dane na podstawie oficjalnego Wykazu Studenckich Kół Naukowych i Artystycznych Uniwersytetu Warszawskiego, <http://www.rada.uw.edu.pl>).

(F) Monitorowanie

Dyrekcja IF na podstawie danych z systemów IRK, USOS i APD systematycznie przeprowadza analizy procesu rekrutacji, przebiegu studiów oraz procesu dyplomowania. W wypadku rekrutacji na studia pierwszego stopnia analizowane są m.in. dane dotyczące liczby laureatów i finalistów olimpiad, wyników matur z poszczególnych przedmiotów, szkół, które ukończyli kandydaci, a w wypadku studiów drugiego stopnia – uczelni i kierunków studiów ukończonych przez kandydatów. Analizowane są dane dotyczące liczby studentów na poszczególnych latach, odsetka osób rezygnujących ze studiów i skreślanych z powodu niezaliczenia przedmiotów. Bada się protokoły ocen. Z dużą uwagą dyrekcja przygląda się zajęciom, z których wielu studentów rezygnuje. Duży nacisk jest położony na badanie recenzji prac dyplomowych oraz zestawianie pytań zadawanych na egzaminach dyplomowych. W tym ostatnim wypadku chodzi o to, by stopień trudności egzaminów był zbliżony i tym samym, by oceny były porównywalne. W wypadku zauważenia jakichś nieprawidłowości sprawy są omawiane z prowadzącymi zajęcia i członkami komisji przeprowadzających egzaminy dyplomowe.

Jednostka przygląda się losom absolwentów przez analizowanie danych z MNiSW (system ELA) oraz z rankingu QR. Przy IF działa też Klub Absolwentów Instytutu Filozofii UW.

Dobre praktyki

- rekrutacja: „trudny”, różnicujący algorytm kwalifikacji na studia I stopnia – duża waga wyniku z matematyki, brak jednego przedmiotu dominującego;
- obecność i wykorzystanie efektywnych narzędzi wspierania aktywności naukowej studentów (przekładające się na wymierne osiągnięcia naukowe studentów);
- duży nacisk kładziony na regularną i efektywną analizę różnych danych (wyniki rekrutacji, wystawiane oceny, liczba studentów), porównywanie tych danych i wyciąganie wniosków na przyszłość.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Obecnie w Instytucie Filozofii zatrudnionych jest na podstawie umowy o pracę i mianowania 84 nauczycieli akademickich, w tym 2 profesorów zwyczajnych, 11 profesorów, 10 profesorów uczelni i 19 doktorów habilitowanych. Prawie wszystkie te osoby prowadzą badania naukowe w dyscyplinie filozofia.

Wielu z nauczycieli akademickich publikuje w uznanych międzynarodowych czasopismach i wydawnictwach. O wysokim poziomie naukowym jednostki świadczy kategoria A+. Szczegółowa charakterystyka każdej osoby prowadzącej zajęcia w IF znajduje się w załączniku nr 14. Kadra naukowa nieustannie się rozwija. W latach 2015-2019 6 osób uzyskało tytuł profesora, a 16 osób – stopień doktora habilitowanego.

Wskazane wyżej osoby stanowią trzon kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku filozofia. Pozostałe zajęcia są głównie obsadzone najzdolniejszymi doktorantami i wykładowcami z zagranicy. Kilka osób prowadzi zajęcia na umowy zlecenia.

Zajęcia są obsadzone zgodnie z transparentną procedurą, która ma zapewnić właściwy dobór prowadzących. KJD, po przeanalizowaniu danych z USOS na temat liczby studentów na poszczególnych latach, zgłasza dyrektorowi IF zapotrzebowanie na prowadzenie określonych zajęć. Pieczę nad poszczególnymi zajęciami kursowymi oraz fakultetami sprawują określone zakłady. Wygląda to następująco:

- Zakład Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej – zajęcia kursowe: historia filozofii I, fakultety: filozofia starożytna, filozofia średniowieczna;
- Zakład Epistemologii – zajęcia kursowe: epistemologia, filozoficzne problemy nauk podstawowych (w części), fakultet: filozofia działania (philosophy of action);
- Zakład Estetyki – zajęcia kursowe: filozofia wartości z elementami antropologii filozoficznej, fakultet: estetyka;
- Zakład Etyki – zajęcia kursowe: etyka, fakultet: metaetyka;
- Zakład Filozofii Analitycznej – zajęcia kursowe: historia filozofii analitycznej, fakultet: filozofia języka (w części), filozofia umysłu (w części);
- Zakład Filozofii Kultury – fakultet: filozofia kultury;
- Zakład Filozofii Nauki – zajęcia kursowe: filozoficzne problemy nauk podstawowych (w części), ontologia (w części), fakultet: filozofia nauki;
- Zakład Filozofii Polityki – fakultet: filozofia polityki;
- Zakład Filozofii Religii – fakultet: filozofia religii;
- Zakład Filozofii Społecznej – fakultet: filozofia społeczna;

- Zakład Historii Filozofii Nowożytnej – zajęcia kursowe: historia filozofii II, fakultety: filozofia umysłu (w części), historia filozofii nowożytnej I, historia filozofii nowożytnej II;
- Zakład Historii Filozofii Polskiej – fakultety: historia filozofii polskiej I, historia filozofii polskiej II;
- Zakład Historii Filozofii Współczesnej – zajęcia kursowe: historia filozofii nieanalitycznej;
- Zakład Semiotyki Logicznej – zajęcia kursowe: ontologia (w części), semiotyka logiczna, fakultet: filozofia języka (w części);
- Zakład Logiki Filozoficznej – zajęcia kursowe: logika I, filozoficzne problemy nauk podstawowych (w części);
- Zakład Logiki – zajęcia kursowe: logika II, fakultety: filozofia matematyki, logika III.

Zgodnie z przyjętym w Instytucie algorytmem tworzenia oferty dydaktycznej, kierownicy poszczególnych zakładów zgłaszają także propozycje tzw. zajęć autorskich (seminaria, wykłady monograficzne, translatoria). Algorytm wygląda następująco: „($n \times 60$ godzin) + 120 godzin”, gdzie n oznacza ‘liczbę dr. hab., prof. ucz. i prof. zatrudnionych w danym zakładzie’.

Kierownicy zakładów, biorąc pod uwagę aktualne zainteresowania badawcze pracowników oraz wyniki ankiet (kierownicy mają dostęp do wyników ankiet wszystkich pracowników, tak że widzą, jak pracownicy ich zakładów wypadają na tle pozostałych pracowników) i osiągnięcia dydaktyczne pracowników zakładów, wysuwają kandydatury do obsadzenia zajęć kursowych i fakultetów. Proponują też tematy i obsadę seminariów oraz wykładów monograficznych, a także translatoriów, które pracownicy zakładów chcieliby prowadzić w kolejnym roku. Propozycje te są zgłaszane dyrektorowi instytutu, który następnie przedstawia je KJD i uzgadnia z nim obsadę zajęć. Procedura ta kończy się 31 marca. Następnie osoby, którym zostają powierzone określone zajęcia, przygotowują sylabusy tych zajęć. Sylabusy są sprawdzane przez KJD zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym. Po zaakceptowaniu sylabusu przez KJD zajęcia są wprowadzane do systemu USOS. Komplet danych dotyczących oferty dydaktycznej na kolejny rok akademicki (tytuły zajęć, obsada, sale, terminy, kompletne sylabusy) są umieszczane w USOS, nie później niż do 31 maja (większość zajęć jest wprowadzana do systemu wcześniej). 1 czerwca rusza pierwsza tura zapisów na zajęcia. Po pierwszej turze zajęcia do wyboru (seminaria, wykłady monograficzne), na które nie zapisała się wystarczająca liczba osób, są usuwane z oferty.

Nauczycielom akademickim powierza się taką liczbę godzin zajęć, jaka wynika z przepisów prawa. Na przykład w wypadku osób z tytułem profesora jest to 180 godzin rocznie, a w wypadku osób zatrudnionych na stanowisku profesora uczelni czy adiunkta – 210 godzin.

Jeżeli pensum to jest przekraczane, to w niewielkim zakresie. Unikanie powierzania pracownikom godzin ponadwymiarowych ma na celu zapewnienie im odpowiedniej ilości czasu na pracę badawczą, właściwe przygotowywanie się do zajęć czy indywidualną pracę ze studentami (np. przy powstawaniu projektów badawczych czy prac dyplomowych).

Polityka kadrowa Instytutu Filozofii jest prowadzona w transparentny sposób. Nowe zatrudnienia odbywają się w wyniku konkursów. Informacje o konkursach są publikowane na stronie UW w zakładce „Praca na UW” (<https://www.uw.edu.pl/oferty-pracy/>), a także na stronie IF i WFiS. Konkurs przeprowadza komisja składająca się z co najmniej pięciu osób, przy czym nie mniej niż 20% składu komisji stanowią osoby z zewnątrz. Komisja jest powoływana przez Radę Wydziału Filozofii i Socjologii. Kandydaci są też oceniani przez zewnętrznych recenzentów.

W wypadku zatrudnień na stanowiskach o charakterze naukowo-dydaktycznym i dydaktycznym oprócz dorobku naukowego brany jest też pod uwagę dorobek dydaktyczny. Każdy kandydat jest zobowiązany przedstawić komisji konkursowej wykaz prowadzonych przez siebie zajęć oraz wyniki ankiet studenckich oceniających te zajęcia. Każdy przypadek braku takich ankiet wymaga dokładnego uzasadnienia.

Wszyscy pracownicy podlegają systematycznym ocenom okresowym. Komisja oceniająca działa przy WFiS i składa się z ośmiu osób; wśród nich jest prodziekan ds. studenckich oraz wicedyrektorzy instytutów ds. studenckich. Odrębnie oceniane są naukowe, dydaktyczne i organizacyjne osiągnięcia pracownika. Warunkiem koniecznym uzyskania końcowej pozytywnej oceny okresowej jest uzyskanie zarówno pozytywnej oceny w kategorii osiągnięcia naukowe, jak i osiągnięcia dydaktyczne. Pracownicy są zatem zobligowani do prowadzenia zarówno badań, jak i dydaktyki na wysokim poziomie. W wypadku oceny dydaktyki ważną rolę odgrywają wyniki ankiet studenckich, oceniających zajęcia dydaktyczne. Bierze się też pod uwagę: liczbę wypromowanych licencjatów i magistrów (w tym dyplomy z wyróżnieniem), bycie tutorem, autorstwo podręczników, opiekę nad kołami naukowymi itd. Przy ocenie uwzględnia się również umiejętność łączenia działalności badawczej z działalnością dydaktyczną.

Wszystkie prowadzone w Instytucie zajęcia są oceniane przez studentów w ramach ankiet PEJK (Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia). Ocena ma dwojaki charakter; w jej skład wchodzi: ankiety z pytaniami zamkniętymi oraz (opcjonalnie) formularze z pytaniami otwartymi. Ankieta z pytaniami zamkniętymi jest obowiązkowa. Uczestnicy oceniają zajęcia, odpowiadając na następujące pytania (w odpowiedziach wykorzystywana jest skala od „-2” [zdecydowanie nie zgadzam się z odpowiedzią] do „+2” [zdecydowanie zgadzam się z odpowiedzią]):

1. W jakim stopniu zgadzasz się z następującymi stwierdzeniami:

- a. Zajęcia zaczynały się i kończyły punktualnie
- b. Istniała możliwość konsultacji z prowadzącym poza zajęciami (na dyżurach, mailowo itd.)
- c. Wymagania dotyczące zaliczenia zajęć były jasno określone
- d. Treść zajęć była zgodna z sylabusem
- e. Prowadzący(a) odnosił(a) się do studentów w sposób kulturalny
- f. Prowadzący(a) był(a) w stosunku do studentów życzliwy(a)
- g. Zajęcia podniosły moje kompetencje w zakresie objętym kursem

2. Jak oceniasz sposób prowadzenia zajęć

- a. niezrozumiały – zrozumiały
- b. nieinteresujący – interesujący
- c. chaotyczny – uporządkowany
- d. niemotywuujący do nauki – motywujący do nauki
- e. niesklaniający do myślenia – skłaniający do myślenia

3. Ogólna ocena zajęć: bardzo zła – bardzo dobra

Warto zauważyć, że formularze z pytaniami zamkniętymi ulegają zmianom i aktualizacjom; zmiany wynikają np. z potrzeby monitorowania istotnych czynników studenckiej oceny zajęć. Przykład: w roku 2016/2017 zmieniono formularz z pytaniami zamkniętymi, m.in. dodając do niego nieobecne wcześniej pytanie 1g. „(Czy) zajęcia podniosły moje kompetencje w zakresie objętym kursem?”. Zmiana ta została pozytywnie oceniona przez Instytut Filozofii UW. Na początku kolejnego roku akademickiego (po danej edycji badania) każdy pracownik otrzymuje drogą mailową wynik ankiet ze swoich zajęć. Wyniki ankiet wszystkich osób prowadzących zajęcia są także przekazywane dyrekcji, kierownikom studiów oraz kierownikom zakładów. Wyniki te są ważnym czynnikiem przy konstruowaniu oferty dydaktycznej na rok następny.

Od kilku lat studenci mają możliwość wyrażania opinii na temat zajęć na formularzach z pytaniami otwartymi. Formularze te zawierają dwa pytania: „(1) Co najbardziej podobało Ci się w tych zajęciach?”, „(2) Co powinno się Twoim zdaniem zmienić w tych zajęciach, czego w nich brakowało?”. Każda osoba prowadząca zajęcia w IF otrzymuje odpowiednią liczbę formularzy z pytaniami otwartymi. Wypełnienie kart z pytaniami otwartymi nie jest obowiązkowe. Zarówno studenci, jak i prowadzący są wyraźnie informowani, że rozdanie

formularzy z pytaniami otwartymi jest dobrowolne oraz że celem formularzy z pytaniami otwartymi jest umożliwienie studentom przekazania prowadzącym uwag dotyczących zajęć. Formularze z pytaniami otwartymi są dostarczane bezpośrednio do osoby (osób) prowadzącej (prowadzących) zajęcia; nie podlegają one żadnym ogólnym analizom.

Należy wyraźnie podkreślić, że w Instytucie dbamy o poprawność i transparentność zasad przeprowadzania ankiet. Zarówno studenci, jak i prowadzący są informowani (mail z sekretariatu studenckiego) o zasadach przeprowadzania ankiet (dotyczy to formularzy z pytaniami zamkniętymi i otwartymi).

Bardzo dbamy także o reprezentatywność ocen z ankiet PEJK. Zwrot ankiet jest bardzo duży. Każdego roku ocenianych jest ponad 90% prowadzonych zajęć. W wypadku zdecydowanej większości pracowników IF prowadzone przez nich zajęcia na kierunku filozofia są faktycznie oceniane przez studentów.

Formularze z pytaniami zamkniętymi o otwartymi są w dwóch wersjach językowych (polski i angielski).

Formularze studenckich ankiet oceniających zajęcia dydaktyczne znajdują się w załączniku nr 21.

W celu rozwoju kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich zajęcia prowadzone w IF podlegają hospitacjom. Dotyczy to przede wszystkim zajęć prowadzonych przez wykładowców z niewielkim doświadczeniem dydaktycznym. Hospitacji dokonuje koordynator przedmiotu lub inna osoba wyznaczona przez dyrektora IF. Po odbyciu hospitacji osoba hospitująca wypełnia stosowny protokół (załącznik nr 20), który następnie jest przekazywany hospitowanemu. W razie potrzeby hospitujący omawia z hospitowanym przebieg zajęć.

Ważnym elementem podnoszenia jakości zajęć i stymulowania kadry dydaktycznej do dalszego rozwoju dydaktycznego jest tworzony każdego roku ranking dydaktyczny (ranking jest tworzony od roku 2015). Metodologia przygotowywania rankingu była szeroko konsultowana – została omówiona podczas posiedzenia Rady Instytutu (z udziałem przedstawicieli studentów) i udostępniona wszystkim pracownikom przed rozpoczęciem roku, w którym ranking ma być sporządzany. W rankingu brane są pod uwagę dane z ostatnich czterech lat: wynik studenckich ankiet oceniających zajęcia (waga 65%), liczba prac magisterskich (waga 20%) oraz liczba prac licencjackich (waga 15%). (Szczegółowa metodologia rankingu – załącznik nr 22). Osoby, które zajęły wysokie miejsca w rankingach, otrzymują przez okres 1 roku zwiększenie wynagrodzenia: osoby z miejsc 1-5 otrzymują zwiększenie w wysokości 700 zł miesięcznie, z miejsc 6-10 – w wysokości 500 zł, a z miejsc

11-15 – w wysokości 300 zł. Oprócz rankingu dydaktycznego w IF tworzony jest też ranking naukowy. Jego laureaci otrzymują zwiększenie wynagrodzenia na analogicznych zasadach.

Szczególną uwagę poświęca się osobom, które w rankingach uzyskują niezadowalające wyniki. Z takimi osobami przeprowadza się rozmowy – próbuje się znaleźć przyczyny problemów i sposoby uporania się z tymi trudnościami.

Wyniki ankiet studenckich podlegają szczegółowym analizom. Na ich podstawie sporządzane są zestawienia pozwalające porównywać wyniki z wielu lat, wyłapywać różnego typu trendy, porównywać osiągnięcia pracowników różnych zakładów itd. Analizy te pokazują, że ocena zajęć dydaktycznych przez studentów, w porównaniu z innymi kierunkami studiów, jest wysoka.

O tym, że IF wyróżnia się, jeżeli chodzi o jakość dydaktyki, świadczy też fakt, że w roku 2018 dr Filip Kawczyński uzyskał Nagrodę Dydaktyczną Rektora UW w dziedzinie nauk humanistycznych, a w roku następnym do tej nagrody był nominowany dr Piotr Schollenberger.

Wysoki poziom badań naukowych oraz dydaktyki na kierunku filozofia znajduje potwierdzenie w różnego typu rankingach.

- UW w dyscyplinie filozofia ma najwyższą kategorię naukową: A+.
- W rankingu QS World University Rankings by Subject, jednym z trzech najważniejszych rankingów na świecie, filozofia prowadzona na UW od kilku lat zajmuje miejsca 100-150.
- W podrankingu QS – EMPLOYER REPUTATION – w roku 2019 filozofia na UW uzyskała wskaźnik 64,4 i została sklasyfikowana na 113. miejscu na świecie, wyprzedzając wiele renomowanych uczelni zachodnioeuropejskich i amerykańskich, np. Univerisitat de Barcelona (wskaźnik 64,1), University of Helsinki (63,3), University of Amsterdam (62,3), Ludwig-Maximilians-Universität München (61,4), George Washington University (61,2), City University of New York (61), Humboldt-Universität zu Berlin (60,5). (Ranking z roku 2020 nie został jeszcze opublikowany.)

Szczegóły na temat QS World University Rankings by Subject można znaleźć tutaj:

<https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2019/philosophy>

- W rankingu „Perspektyw” filozofia na UW zarówno w roku 2018, jak i w roku 2019 zajęła pierwsze miejsce. Warto tu odnotować, że powiększa się przewaga nad drugą w tym rankingu filozofią – na Uniwersytecie Jagiellońskim. W roku 2018 filozofia na UW

uzyskała wynik 100, a filozofia na UJ – 96,2, zaś w roku 2019 filozofia na UW – 100, a filozofia na UJ – 92,6.

Dobre praktyki

- Wymaganie od każdego kandydata, ubiegającego się o zatrudnienie w IF UW na stanowisku badawczo-dydaktycznym i badawczym, przedstawienia wyników studenckich ankiet oceniających wszystkie prowadzone przez kandydata zajęcia dydaktyczne.
- Tworzone dorocznie, w oparciu o klarowne reguły, transparentne i obiektywne rankingi dydaktyczne i naukowe, których wyniki mają wpływ na wysokość wynagrodzenia nauczycieli akademickich.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Instytut Filozofii mieści się w zabytkowym budynku usytuowanym w pobliżu kampusu centralnego UW, przy ul. Krakowskie Przedmieście 3. W ostatnich latach budynek przeszedł gruntowną modernizację. Wszelkie zmiany były uzgadniane z konserwatorem zabytków i wykonywane z poszanowaniem tkanki historycznej. Rezultatem modernizacji było odnowienie sal dydaktycznych oraz istotne powiększenie bazy dydaktycznej – powstała m.in. nowa aula oraz czytelnia wraz z wypożyczalnią. Budynek został też dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Przed budynkiem znajduje się podjazd, a przy wejściu głównym usytuowana jest rampa. W budynku znajduje się winda oraz toalety przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Również na I i III piętrze zostały zainstalowane rampy. W auli są specjalne miejsca dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim. Budynek jest otwarty przez siedem dni w tygodniu w godzinach 7:30-21:00.

Zajęcia na kierunku filozofia są prowadzone w 10 salach dydaktycznych, z których 9 zlokalizowanych jest w budynku przy ul. Krakowskie Przedmieście 3, a jedna w budynku Starej Biblioteki Uniwersyteckiej (na terenie kampusu centralnego, w pobliżu Instytutu; budynek Starej Biblioteki jest całkowicie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami). Wykaz sal znajduje się w tabeli niżej.

numer sali	liczba miejsc	wyposażenie
102	20	tablica ekran
108	50	tablica komputer projektor ekran nagłośnienie
109	50	tablica
110	17	tablica
112	27	tablica
208	20	tablica
209	36	tablica projektor ekran

4	50	tablica komputer projektor ekran
Aula im. M. Ossowskiej	103	tablica projektor ekran nagłośnienie wizualizer
205 (Stary BUW)	72	tablica projektor ekran nagłośnienie komputer stacjonarny laptop

Z 10 wskazanych wyżej sal 5 jest wyposażona na stałe w projektory multimedialne. Dodatkowo Instytut dysponuje dwoma projektorami przenośnymi oraz ekranami, z których mogą korzystać prowadzący zajęcia. Od 1 października 2020 roku zostanie oddana do użytku kolejna, 11, sala dydaktyczna. Sala będzie dysponowała 30 miejscami i będzie wyposażona w projektor multimedialny, ekran oraz tablicę.

Niektóre zajęcia (przede wszystkim seminaria monograficzne, na które uczęszcza niewielu studentów) odbywają się też w pomieszczeniach zakładów.

W Instytucie Filozofii możliwy jest dostęp do bezprzewodowej sieci internetowej Uniwersytetu Warszawskiego eduroam.

Studenci filozofii i nauczyciele akademicy mają do dyspozycji przede wszystkim bibliotekę wydziałową. Mieści się ona w budynku Instytutu przy ul. Krakowskie Przedmieście 3. Dzięki połączeniu i ścisłej współpracy z biblioteką Instytutu Filozofii i Socjologii PAN oraz Polskiego Towarzystwa Filozoficznego jest to jedna z największych w kraju specjalistycznych kolekcji naukowych. Składa się z 214 tys. książek i 100 tys. zeszytów czasopism.

Siedziba biblioteki przeszła w latach 2017–2019 gruntowny remont i w październiku 2019 została na nowo oddana użytkownikom. Obecnie jest to dwustumetrowa przestrzeń z wolnym dostępem do prawie 4 tys. pozycji (docelowo pozycji w wolnym dostępie będzie 15 tys. – proces układania wciąż trwa). Znajduje się tam 40 nowoczesnych i komfortowych miejsc pracy dla czytelników, wyposażonych w gniazda 220V i USB. Użytkownicy biblioteki mają

dostęp do otwartego, bezpłatnego WiFi. Biblioteka jest czynna przez 6 dni w tygodniu przez 63 godziny (w tygodniu od 9:00 do 20:00, w soboty 10:00-17:00). Biblioteka posiada własny elektroniczny katalog z możliwością elektronicznego zamawiania oraz przedłużania okresu wypożyczeń potrzebnych pozycji książkowych czy czasopism (w przeciwieństwie do większości bibliotek czasopisma są również wypożyczane użytkownikom, a nie udostępniane tylko na miejscu). Zbiory biblioteki są widoczne również w ogólnym katalogu uniwersyteckim oraz w Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym (NUKAT).

Budżet biblioteki pozwala nie tylko na zapewnienie dostępu do zalecanego w sylabusach piśmiennictwa, ale także na sprowadzenie każdej potrzebnej użytkownikom pozycji (dotyczy to zarówno pracowników naukowych, jak i studentów). W 2019 roku 58% budżetu przeznaczonego na zakup książek przez bibliotekę zostało wydanych na publikacje sprowadzane na życzenie. Uzupełnieniem bibliotecznych zakupów jest sprawny system ewidencjonowania książek nabywanych w ramach grantów pracowniczych, które również trafiają do zasobów bibliotecznych. Ponadto biblioteka uzupełnia zbiory w oparciu o dary oraz wymianę. W 2019 roku zbiory biblioteki powiększyły się o blisko 1,8 tys. książek i prawie 2 tys. zeszytów czasopism o łącznej wartości 167 tys. zł.

Pracownicy i studenci mogą również korzystać z głównej Biblioteki Uniwersyteckiej. Kolekcja BUW-u to ponad 3,3 mln woluminów książek, czasopism oraz zbiorów specjalnych. BUW otwarty jest przez 7 dni w tygodniu przez 87 godzin. Od kilku lat w okresie okołosezcyjnym (sesja zimowa i letnia) w BUW-ie prowadzona jest akcja „BUW dla sów”; w czasie akcji BUW jest otwarty przez 7 dni w tygodniu, z czego od poniedziałku do piątku: od rana do godziny 5:00. W edycji 2020, w okolicach sesji zimowej, BUW był otwarty od godziny 8:00 do godziny 5:00 w okresie 20 stycznia – 1 lutego 2020.

W ostatnich latach intensywnie rozwijany jest dostęp do zasobów elektronicznych. Poprzez system BUW każdy student czy pracownik ma możliwość korzystania z zasobów elektronicznych z domu czy dowolnego komputera podpiętego do sieci akademickiej (np. poprzez WiFi w czytelni biblioteki wydziałowej). BUW w swoich zasobach elektronicznych udostępnia kolekcje książek elektronicznych, w tym 200 tys. e-booków dostępnych w module Zakup Decyzją Czytelnika, a także bazy artykułów elektronicznych, m.in. Cambridge Journals, CEEOL – Central and Eastern European Online Library, Dictionnaire des philosophes antiques, JSTOR, Oxford Journals, Proquest Central, SAGE Journals, Taylor & Francis. W sumie na koniec 2018 roku dostępnych dla użytkowników było 195 baz oferujących 267 719 tytułów książek i 7 656 czasopism pełnotekstowych.

Biblioteka wydziałowa ściśle współpracuje z BUW-em przy nabywaniu i utrzymywaniu specjalistycznych dziedzinowych kolekcji elektronicznych. Dzięki temu w ostatnich 3 latach zasoby elektroniczne dostępne dla użytkowników powiększyły się o takie bazy, jak:

- Oxford Scholarship Online – 16 tysięcy książek akademickich, w tym blisko 2,5 tys. z dziedziny filozofii.
- Philosophers Index with Full Text – zawiera badania publikowane począwszy od 1940 roku i obejmuje ponad 680 filozoficznych czasopism z przeszło 50 krajów, w wielu językach.
- In Principio: INCIPIT INDEX OF LATIN TEXTS – zawiera ponad milion tekstów z literatury łacińskiej.

Kompleksowa renowacja budynku przy ul. Krakowskie Przedmieście 3, fakt, że wszystkie zajęcia kierunkowe odbywają się właściwie w jednej lokalizacji oraz że w tym samym budynku znajduje się też nowoczesna wypożyczalnia i czytelnia z dużą liczbą pozycji w wolnym dostępie – powodują, że studenci filozofii mają bardzo dobre warunki studiowania. Dzięki opisanym warunkom łatwiejsze staje się też budowanie autentycznej wspólnoty akademickiej.

Dobre praktyki

- Infrastruktura Instytutu Filozofii podlega regularnemu monitorowaniu. Od 2014 roku działa w Instytucie zespół ds. infrastruktury. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele różnych grup społeczności instytutowej: nauczyciele akademicy, doktoranci oraz studenci. Od momentu powołania, zespół co roku (z wyłączeniem roku 2018, gdy w instytucie odbywał się gruntowny remont) przeprowadza przegląd infrastruktury i sporządza raport, w którym przedstawia swoje rekomendacje dotyczące poprawy infrastruktury w Instytucie. Ocenie zespołu podlegają sale dydaktyczne, przestrzeń ogólnodostępna, czytelnia, zasoby biblioteczne, bazy danych oraz listy zakupów do biblioteki. Rekomendacje zespołu są przedstawiane dziekanowi WFiS, dyrekcji IF, dyrektorowi administracyjnemu WFiS oraz kierownikowi połączonych bibliotek. Władze jednostki przykładają dużą wagę do tego, by rekomendacje zespołu były realizowane.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Przy ocenie koncepcji kształcenia, efektów uczenia się oraz programu studiów i jego realizacji uwzględnia się informacje uzyskane z otoczenia społeczno-gospodarczego, zwłaszcza ze źródeł wymienionych niżej.

Po pierwsze, korzystamy z informacji od potencjalnych kandydatów i ich rodziców. Są one zbierane w trakcie spotkań w szkołach, organizowanych przez IF warsztatów dla uczniów szkół ponadpodstawowych, realizacji projektów „Filozofia w akcji”, „Filozofia na co dzień”, „Filozofia w szkołach”, olimpiady filozoficznej, dni otwartych, Festiwalu Nauki i innych licznych wydarzeń promujących naukę.

Po drugie, analizowane są dane z rankingu QS World University Rankings by Subject, zwłaszcza w kategorii EMPLOYER REPUTATION (każdego roku twórcy rankingu przeprowadzają ankietowe badanie 42 000 pracodawców z całego świata) oraz z prowadzonego przez MNiSW ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA).

Po trzecie, pozyskiwane są dane od absolwentów filozofii na UW. Od września 2014 roku działa założony przez dr. Marcina Trepczyńskiego Klub Absolwentów Instytutu Filozofii UW. Jest to grupa ponad 250 osób, zgromadzona na portalu społecznościowym Facebook wokół strony funkcjonującej tam pod taką właśnie nazwą i z hasłem „IF and only IF” (257 osób „polubiło” tę stronę, 261 ją „obserwuje”). Celem klubu jest utrzymywanie więzi między IF i absolwentami, integrowanie absolwentów i promowanie ciekawych inicjatyw filozoficznych. Absolwenci są informowani m.in. o interesujących publikacjach, konferencjach naukowych organizowanych przez IF, różnego typu spotkaniach filozoficznych – i zapraszani do udziału w tych wydarzeniach. Spotkania takie są dobrą okazją do wymieniać się opiniami na temat koncepcji kształcenia czy programu studiów filozoficznych. Dla osób odpowiedzialnych za rozwój kierunku bardzo cenne jest dowiedzenie się, jak studia filozoficzne są postrzegane przez pryzmat doświadczeń zawodowych naszych absolwentów.

Po czwarte, analizie podlegają bezpośrednie dane od pracodawców, w tym dyrektorów szkół, które zatrudniają naszych absolwentów i z którymi IF współpracuje przy realizacji praktyk w ramach specjalizacji nauczycielskiej.

Należy też podkreślić, że istotna część absolwentów filozofii kontynuuje naukę na studiach doktoranckich w kraju (od roku 2019/20 w szkole doktorskiej) i za granicą. Spośród 76 uczestników studiów doktoranckich prowadzonych w IF 48 to absolwenci filozofii na UW. W szkole doktorskiej naukę podjęło w tym roku 8 absolwentów IF UW. Absolwenci filozofii

UNIwersytet
Warszawski

w UW kontynuują także studia – i znajdują zatrudnienie – na innych wydziałach UW oraz w innych uczelniach i instytucjach naukowych (np. w Polskiej Akademii Nauk). A zatem istotnym pracodawcą absolwentów filozofii są instytucje i placówki naukowe. IF pozyskuje od nich informacje na temat koncepcji i jakości kształcenia naszych studentów, zwłaszcza ich kompetencji badawczych.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie zajmuje ważne miejsce w koncepcji kształcenia. Dotyczy to zarówno studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych.

Uniwersytet Warszawski kładzie bardzo duży nacisk na odpowiednie przygotowanie studentów do uczenia się i prezentowania wyników swoich badań w językach obcych. W trakcie dwóch pierwszych lat studiów I stopnia student jest zobligowany do zaliczenia 240 godzin lektoratów z języka obcego nowożytnego w wypadku studiów stacjonarnych i 120 godzin w wypadku studiów niestacjonarnych (tu narzucony jest poziom lektoratu: B2). Do końca drugiego roku studiów I stopnia powinien też zdać egzamin z języka obcego nowożytnego na poziomie minimum B2. Lektoraty i egzaminy są realizowane przez Szkołę Języków Obcych. Egzamin składa się z części pisemnej i ustnej; jest organizowany centralnie i ma charakter zanonimizowany. Na trzecim roku studiów I stopnia przedmiotem obowiązkowym jest translatorium lub seminarium w języku obcym w wymiarze 60 godzin (na studiach niestacjonarnych w wymiarze 36 godzin).

Każdy student studiów drugiego stopnia jest zobligowany do zaliczenia na pierwszym roku studiów translatorium lub przynajmniej jednego seminarium obcojęzycznego w określonym wymiarze (60 godzin na studiach stacjonarnych, 36 godzin na studiach niestacjonarnych), a na drugim roku studiów konieczne jest zaliczenie seminarium obcojęzycznego w wymiarze 60 (36) godzin.

O efektywności, adekwatności i wysokiej jakości tak prowadzonego przygotowania językowego studentów filozofii świadczą osiągnięcia naszych studentów z ostatnich 5 lat (2015–2020): 3 publikacje naukowe w języku obcym, 14 referatów wygłoszonych w języku obcym (na konferencjach krajowych i zagranicznych), 6 tłumaczeń tekstów filozoficznych z języka obcego na polski. Studenci filozofii uczestniczą także w stażach i wyjazdach zagranicznych – co zarówno świadczy o ich kompetencjach badawczych i językowych, jak i podnosi te kompetencje.

Instytut Filozofii podejmuje liczne działania, mające na celu umiędzynarodowienie studiów. Są to przede wszystkim:

- Wprowadzanie do programu studiów coraz większej liczby zajęć w językach obcych (w roku bieżącym oferujemy studentom 12 seminariów i 6 wykładów monograficznych); do tegorocznej oferty dydaktycznej zostało także po raz pierwszy włączone konwersatorium w języku angielskim, *Principles of business management and marketing for students of humanities*, przeznaczone dla studentów spoza IF UW.

- Powierzenie prowadzenia części zajęć native speakerom (każdego roku zwiększa się liczba tego typu zajęć w ofercie edukacyjnej; prowadzącymi są zwykle osoby o znaczącym w skali międzynarodowej dorobku naukowym). W bieżącym roku akademickim oferujemy studentom 4 zajęcia tego typu (1 seminarium i 3 wykłady monograficzne).
- Zmniejszanie opłat za studia dla obcokrajowców (w roku 2019/2020 opłata za roku studiów dla cudzoziemców została zmniejszona z 2000 euro do 1500 euro, a w roku 2020/2021 opłata ta zmniejszy się do 1200 euro), co polepszy dostępność tych studiów.
- Prowadzenie kierunku studiów w języku angielskim: International Studies in Philosophy. Od bieżącego roku akademickiego zostały zniesione opłaty za te studia, co skokowo zwiększyło liczbę obcokrajowców studiujących na tym kierunku.
- Oferowanie dla studentów filozofii i International Studies in Philosophy tej samej puli seminariów i wykładów monograficznych w języku angielskim, co sprawia, że studenci filozofii często biorą udział w zajęciach wraz z native speakerami. Takie rozwiązanie nie tylko zwiększa integrację społeczności studenckiej, lecz także podnosi kompetencje językowe studentów.

Ważnym elementem umiędzynarodowienia studiów jest wymiana studentów i nauczycieli akademickich w ramach programów Erasmus+, CEEPUS (Central European Exchange Program for University Studies) i umów dwustronnych.

Instytut Filozofii stale zwiększa pulę umów międzynarodowych w ramach programu Erasmus+. Od roku 2015 podpisaliśmy umowy z następującymi instytucjami: Uniwersytetem w Aberdeen, Uniwersytetem w Barcelonie, Uniwersytetem w Bari, Uniwersytetem w Katanii, Uniwersytetem w Moguncji, Uniwersytetem w Splicie, Uniwersytetem w Turynie, Uniwersytetem w Ołomuńcu, Uniwersytetem w Osanbruck, Uniwersytetem w Oviedo, Uniwersytetem w Stuttgarcie, Uniwersytetem w Rzymie (Tre). Obecnie w ramach tego programu mamy podpisane 32 umowy instytucjonalne.

Instytut Filozofii UW dołączył w roku 2017 do sieci CEEPUS *Philosophy and the Interdisciplinary* (jako jeden z dwóch instytutów w Polsce). Sieć prężnie się rozwija, a Instytut Filozofii UW należy do grona jej najlepszych i najbardziej aktywnych członków.

W ciągu ostatnich pięciu lat (od roku 2015):

- w zajęciach prowadzonych na filozofii uczestniczyło 101 osób, które przyjechały na UW w ramach programów Erasmus+, CEEPUS oraz umów dwustronnych.
- w ramach programu Erasmus+ na studia częściowe wyjechało 60 studentów filozofii oraz 20 osób studiujących filozofię w ramach MISH i MISMaP; w ramach programu CEEPUS na stypendia wyjechało 12 studentów.

- w ramach programu Erasmus+ dla nauczycieli akademickich miało miejsce 12 wyjazdów (na: Uniwersytet w Nicei, Uniwersytet w Bochum, Uniwersytet w Helsinkach, Uniwersytet w Bari [2 wyjazdy], Uniwersytet w Amsterdamie, Uniwersytet Karola w Pradze [2 wyjazdy], Uniwersytet w Konstancji, Uniwersytet w Turynie, Uniwersytet w Barcelonie, Uniwersytet w Katanii), a ramach programu CEEPUS – 10 wyjazdów (na: Uniwersytet w Zagrzebiu [5 wyjazdów], Uniwersytet w Splicie [3 wyjazdy], Uniwersytet w Skopje, Uniwersytet w Sofii)
- w ramach programu Erasmus+ przyjechało do IF 3 wykładowców z zagranicy, a w ramach programu CEEPUS – 10 wykładowców.
- studenci filozofii uczestniczą także w szkołach letnich, krajowych i zagranicznych (np. Humane Philosophy Project, Trogir, Chorwacja, Letnia Szkoła Wyszehradzka „18. Visegrad Summer School: Rethink Past & Design Future”, Prague Philosophy Summer School: Subjectivity in the European Philosophical Traditions in the XIX and XX century).

Koordynator programów Erasmus+ i CEEPUS organizuje spotkania informacyjne – w języku polskim i angielskim – dotyczące udziału studentów w tych programach. Informacje o możliwościach związanych z mobilnością międzynarodową są regularnie przesyłane studentom i pracownikom oraz publikowane na stronie internetowej IF UW.

Nauczyciele akademicy zatrudnieni w Instytucie Filozofii intensywnie rozwijają współpracę międzynarodową, w tym uczestniczą w licznych konferencjach międzynarodowych. IF jest też organizatorem wielu konferencji międzynarodowych (w latach 2015-2019 zorganizowano ponad 50 takich konferencji), w których biorą udział najwybitniejsi współcześni filozofowie, np. Saul Kripke, Timothy Williamson, François Recanati. Studenci filozofii są informowani o tych wydarzeniach i zachęceni do udziału w nich.

Współpraca międzynarodowa jest też rozwijana w ramach seminariów prowadzonych w IF. W części tych seminariów udział biorą zagraniczni goście. Na przykład w ramach seminarium „Philosophie und Kritik” (prowadzonym w języku niemieckim) regularnie referaty wygłaszają goście z zagranicy. Po referatach następuje dyskusja (z udziałem studentów) w języku niemieckim. Co więcej: kilka razy w ciągu ostatnich pięciu lat w ramach tego seminarium studenci i doktoranci wyjeżdżali na konferencje filozoficzne do Niemiec (IF współfinansował studentom te wyjazdy), podczas których część z nich wygłosiła referaty w języku niemieckim albo angielskim. Nierzadko były to ich pierwsze zagraniczne referaty (w dodatku później opublikowane w wydawnictwie Koenigshausen&Neumann). Do wygłoszenia tych referatów studenci i doktoranci przygotowywali się podczas zajęć.

Dobre praktyki

- stałe powiększanie obcojęzycznej oferty dydaktycznej Instytutu Filozofii (seminaria, wykłady monograficzne). Rozwijanie współpracy z nauczycielami akademickimi z zagranicy, którzy prowadzą autorskie zajęcia obcojęzyczne na filozofii;
- dofinansowywanie międzynarodowej aktywności studentów (udział w zagranicznych konferencjach, szkołach letnich i zimowych).

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Instytut Filozofii udziela wszechstronnego wsparcia studentom od momentu przyjęcia ich na studia. Kierujemy się zasadą, że studenci w momencie rozpoczęcia kształcenia powinni być świadomi swoich praw, obowiązków i zasad działania jednostki, w której podejmują studia. Od kilku lat prowadzone są kompleksowe szkolenia nowo przyjętych studentów podczas tzw. dni adaptacyjnych, które odbywają się przed rozpoczęciem roku akademickiego. Nowo przyjęci studenci uczestniczą w spotkaniach z przedstawicielem Szkoły Języków Obcych, Kierownikiem Połączonych Bibliotek, pełnomocnikiem do spraw USOS, przedstawicielami Rady Samorządu Studentów, komisji stypendialnej oraz wicedyrektorem IF do spraw studenckich. W trakcie tych spotkań zapoznają się m.in. z prawami i obowiązkami studentów; zasadami przyznawania różnego rodzaju stypendiów, także socjalnych; zasadami studiowania w Instytucie Filozofii (Na jakie zajęcia trzeba się rejestrować? Jak czytać program studiów i siatki zajęć? Czy na I roku studiów można realizować zajęcia, przewidziane np. na roku II? Co zrobić, gdy na zajęciach, na które chcę uczęszczać, nie ma już wolnych miejsc? Czy muszę ponownie uczęszczać na przykład na lektoraty, które zrealizowałem na poprzednim kierunku studiów? Jak znaleźć namiary na wykładowcę? Czym są projekty badawcze? itd.); zasadami realizowania lektoratów; zasadami korzystania z biblioteki wydziałowej; działaniem systemu USOS-a (czym jest USOS, jak korzystać z modułu składania podań przez USOS, jak wykorzystać USOS-a do zdobycia różnych przydatnych informacji na przykład na temat zajęć, do czego USOS przydaje się studentowi); strukturą i zawartością strony internetowej Instytutu Filozofii (jakie informacje – przydatne dla studenta – znajdują się na tej stronie i w jaki sposób je znaleźć?). Podczas szkolenia w ramach dni adaptacyjnych studenci są także informowani o możliwościach indywidualnych konsultacji z wicedyrektorem IF do spraw studenckich (w sprawie ewentualnych skarg, wniosków i postulatów dotyczących kształcenia na filozofii). W trakcie każdego spotkania jest też przewidziany odpowiednio długi czas na zadawanie pytań, tak aby była możliwość rozwiania wszystkich wątpliwości przyszłych studentów.

Bardzo ważnym elementem wsparcia studentów w procesie kształcenia jest sprawna i kompetentna obsługa administracyjna. Zapewnia ją sekretariat studencki. Sekretariat jest otwarty codziennie od poniedziałku do piątku oraz w soboty podczas zjazdów na studiach niestacjonarnych; nie ma dni wewnętrznych. Godziny otwarcia sekretariatu są podane – i na bieżąco aktualizowane – na drzwiach wejściowych do sekretariatu oraz na stronie internetowej Instytutu Filozofii. W praktyce studenci mogą korzystać z pomocy sekretariatu przez cały czas pracy administracji, tj. codziennie między godziną 9:00 a 16:00 (a w poniedziałki i środy do godziny 17:00, co bardzo ułatwia absolwentom, którzy już podjęli pracę zawodową, załatwienie różnych spraw w sekretariacie, np. odebranie dyplomu i

suplementu czy uzyskanie zaświadczeń). Studenci mogą kontaktować się z sekretariatem osobiście, telefonicznie lub mailowo. Odpowiedzi na pytania zadawane w formie mailowej są udzielane na bieżąco, zazwyczaj nie później niż w ciągu 1 dnia roboczego po otrzymaniu pytania. Wszyscy pracownicy sekretariatu studenckiego znają biegle język angielski i bez problemu porozumiewają się ze studentami anglojęzycznymi.

O wszystkich istotnych sprawach organizacyjnych i formalnych dotyczących kwestii studenckich studenci są informowani mailowo. Dotyczy to takich zagadnień, jak np. terminy podpiąć, początek rejestracji na zajęcia, wprowadzenie do USOS należności, które należy uregulować po zakończonym roku akademickim, potwierdzenie rozliczenia roku i wpisu na kolejny rok studiów. Mailowo studenci są także informowani o ofertach mobilności zagranicznej, możliwościach dofinansowania udziału w konferencjach naukowych, stypendiach (w tym stypendiach rektora dla najlepszych studentów), zapomogach, systemach wsparcia itd. Część z tych komunikatów powstaje we współpracy z organizacjami studenckimi (w szczególności z Radą Samorządu Studentów). Studenci są także informowani mailowo o nowych przepisach czy procedurach (np. o procedurze postępowania z elektroniczną obiegiwką, o zasadach przeprowadzania oceny zajęć za pomocą ankiet PEJK – formularze z pytaniami zamkniętymi i otwartymi). Pod koniec roku akademickiego studenci otrzymują instruktaż z przypomnieniem, jakie kroki należy wykonać w celu rozliczenia roku studiów lub przygotowania (od strony organizacyjnej) do egzaminu dyplomowego.

Instytut Filozofii rozwija też efektywne sposoby załatwiania wszelkich spraw studenckich. Od kilku lat w IF promowana jest forma elektronicznego składania podań przez studentów, przez system USOS (dotyczy to spraw niewymagających rozstrzygnięcia w formie decyzji administracyjnej). Przyjmowane są także podania składane w formie tradycyjnej, papierowej. Studenci są informowani o zaletach składania podań przez system USOS – jedną z takich zalet jest np. bezpośredni dostęp do decyzji osoby rozpatrującej podanie. Wszystkie złożone podania są bez zbędnej zwłoki rozpatrywane przez wicedyrektora IF do spraw studenckich (zwykle nie trwa to dłużej niż trzy dni). Decyzja z rozpatrzonego podania jest niezwłocznie wprowadzana do systemu USOS (student widzi ją po migracji danych); w wypadku podań złożonych poza systemem USOS – o decyzji student jest informowany mailowo, telefonicznie lub osobiście. W Instytucie Filozofii wykorzystywana jest także elektroniczna obiegiwka (która zastąpiła obiegiwkę papierową).

Na stronie Instytutu Filozofii dostępna jest sekcja „Materiały do pobrania”, w której studenci mogą znaleźć najważniejsze druki, wzory pism i podań, przydatne do załatwiania różnych spraw studenckich (np. formularz rejestracji dodatkowej, formularz zgłoszenia zatwierdzonego przez promotora tematu pracy dyplomowej, ogólny szablon podania w sprawach studenckich, instruktaż „Co należy zrobić przed egzaminem dyplomowym”).

Na stronie Instytutu Filozofii – a także w mediach społecznościowych prowadzonych przez IF – publikowane są komunikaty o konferencjach naukowych, o krajowej i międzynarodowej mobilności studentów, wydarzeniach związanych z wchodzeniem na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji.

W UW działa rozbudowany system stypendiów. Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych mają prawo do wszystkich rodzajów świadczeń dla studentów. Stypendia, o które może ubiegać się student, są następujące: stypendium rektora; stypendium socjalne; stypendium dla osób niepełnosprawnych; zapomoga.

Instytut Filozofii kładzie bardzo duży nacisk na wspieranie rozwoju naukowego studentów.

W ramach Programu Indywidualizacji Kształcenia (83 365 zł) oraz korzystając ze środków własnych i subwencji, IF finansuje uczestnictwo studentów (opłaty konferencyjne, koszty podróży, noclegi) w konferencjach naukowych (krajowych albo zagranicznych). Dotychczas każdy student, który złożył stosowny wniosek, otrzymywał dofinansowanie udziału w konferencji (współfinansowaliśmy wyjazdy nawet do Los Angeles). Informacje o możliwości ubiegania się o to wsparcie (wraz z opisem procedury) każdy student otrzymał drogą mailową, za pośrednictwem sekretariatu studenckiego. Wspierana jest też organizacja szkół letnich i zimowych (w tym międzynarodowych – tu przykładem jest szkoła „Demokracja DE PL. Obszary wolności, władzy i współkształtowania demokracji w społeczeństwie obywatelskim w Polsce i w Niemczech”; wspólne zajęcia dla studentów IF UW oraz Johannes Gutenberg-Universität Mainz [Niemcy], edycja 2018 i 2019) i udział w nich studentów filozofii. Zarezerwowano również środki na zorganizowanie kolejnej edycji zajęć o charakterze warsztatowym z opracowania tekstu naukowego (w języku polskim i angielskim), obejmujących także kształtowanie umiejętności publicznej prezentacji wyników własnych badań naukowych oraz formułowania abstraktów wystąpień konferencyjnych. Poprzednia edycja takich warsztatów miała miejsce w latach 2016/2017 i 2017/2018. W ramach Programu Indywidualizacji Kształcenia zaplanowane zostało też zorganizowanie przeznaczonych dla studentów praktycznych warsztatów na temat pozyskiwania środków na realizację projektów badawczych oraz warsztatów kształtujących tzw. kompetencje miękkie: zarządzanie sobą w czasie, radzenie sobie ze stresem, samomotywacja.

Studenci są też informowani i wspierani w ubieganiu się o stypendium MNiSW dla studentów za znaczące osiągnięcia oraz o diamentowe granty.

Ponadto studenci:

- wyróżniający się w nauce,
- uczestniczący w pracach badawczych,
- wyróżniający się w działalności sportowej, kulturalnej lub artystycznej,

- skierowani na studia w innej uczelni krajowej lub zagranicznej,
- studiujący na więcej niż jednym kierunku studiów,
- z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą,
- w ciąży lub będący rodzicami

mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów, która obejmuje:

- indywidualny program studiów realizowany z opiekunem naukowym lub
- indywidualny plan studiów lub
- indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów.

Stosowny wniosek rozpatruje KJD.

Wszechstronnego wsparcia w wejściu na rynek pracy udziela studentom filozofii Biuro Karier UW. Biuro organizuje różnego typu warsztaty, np. „Jak właściwie ubrać się do pracy i na rozmowę rekrutacyjną” (25 lutego 2020 r.), „*Speed recruiting* w praktyce. Jak skutecznie przejść rekrutację w 5 minut?” (5 marca 2020 r.). Ponadto każdy student filozofii może umówić się mailowo lub telefonicznie na spotkanie z doradcą Biura Karier UW. W czasie spotkania student ma okazję, by:

- poznać swoje mocne strony i predyspozycje zawodowe,
- omówić oraz poprawić swoje CV i list motywacyjny,
- poznać możliwości zawodowe po kierunku filozofia,
- przejść symulację rozmowy kwalifikacyjnej.

Informacje o możliwości umówienia się na takie spotkania są zamieszczane na stronie internetowej IF oraz w mediach społecznościowych. IF przesyła też każdemu studentowi takie informacje mailem (za pośrednictwem sekretariatu studenckiego).

Efektywność różnych metod wspierania studentów jest stale monitorowana i na bieżąco omawiana z Radą Samorządu Studentów.

Dobre praktyki

- Możliwość indywidualnych spotkań studentów z doradcą Biura Karier UW.
- Program Indywidualizacji Kształcenia – wydzielony fundusz, z którego finansowane są wyjazdy konferencyjne studentów (są to środki, które UW [a później jednostki organizujące kształcenie] otrzymywał w ramach specjalnej dotacji za najlepszych

maturzystów podejmujących studia na UW. Obecnie jest to subwencja z rezerwy rektorskiej)

- Brak tzw. godzin wewnętrznych w sekretariacie studenckim, wydłużone godziny pracy sekretariatu (dwa razy w tygodniu do godziny 17:00), zasada, że student uzyskuje odpowiedź na maila w ciągu jednego dnia roboczego, zasada, że wszyscy pracownicy sekretariatu studenckiego biegle posługują się językiem angielskim.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Na stronie internetowej www.filozofia.uw.edu.pl (prowadzonej w wersji polskiej i angielskiej) są udostępnione wszystkie informacje dotyczące prowadzonych w Instytucie Filozofii UW studiów, w szczególności: misja i strategia Wydziału Filozofii i Socjologii, koncepcja kształcenia, efekty uczenia się, wnioski o prowadzenie studiów, programy studiów, siatki zajęć, harmonogramy sesji egzaminacyjnych, informacje o wysokości opłat za usługi edukacyjne, harmonogram oraz zasady rekrutacji, szczegółowe informacje na temat stypendiów i programów mobilności: MOST, Erasmus. Na tej stronie student znajdzie też informacje o osobach i gremiach odpowiedzialnych za proces kształcenia, godzinach pracy sekretariatu studenckiego wraz z numerami telefonów i adresami mailowymi pracowników administracyjnych, terminach dyżurów i adresach mailowych wszystkich nauczycieli akademickich, urlopach nauczycieli akademickich.

Na stronie są też informacje o: Radzie Samorządu Studentów WFiS (wraz z terminami dyżurów oraz kontaktem do członków Rady), Komisji Stypendialnej dla Studentów (wraz z terminami dyżurów i kontaktem do członków Komisji), przedstawicielach studentów w różnych gremiach instytutowych, wydziałowych i ogólnouniwersyteckich, kołach naukowych itd. Jest tam też dużo przydatnych dla studentów informacji praktycznych, np. przewodnik dotyczący podpięć w USOS, różnego typu materiały do pobrania, zasady przyznawania dofinansowania uczestnictwa studentów w konferencjach naukowych – krajowych i zagranicznych.

Strona informuje też o działalności naukowej prowadzonej przez pracowników Instytutu Filozofii, w tym o konferencjach naukowych.

Warunki przyjęć na studia na kierunku filozofia umieszczone są również w ogólnouczelnianym systemie IRK: www.irk.oferta.uw.edu.pl. W systemie tym kandydat znajdzie też informacje o sylwetce absolwenta i efektach uczenia się. Kandydat po zarejestrowaniu się w IRK otrzymuje na swoje konto wszystkie informacje związane z procesem rekrutacji. Ponadto może kontaktować się z komisją rekrutacyjną za pomocą specjalnie utworzonego w tym celu adresu mailowego oraz telefonicznie.

UW organizuje co roku Dzień Otwarty, podczas którego wszyscy zainteresowani mają możliwość zapoznania się z bogatą ofertą edukacyjną UW. Kandydaci na studia mogą porozmawiać z wykładowcami i studentami, uzyskać informacje na temat zasad rekrutacji, programu studiów, sylwetki absolwenta. Instytut Filozofii co roku aktywnie uczestniczy w Dniu Otwartym na UW, prezentując ofertę edukacyjną Instytutu, opowiadając o specyfice studiowania na filozofii i perspektywach zawodowych po ukończeniu tych studiów.

Spotkania cieszą się dużą popularnością. Każda zainteresowana osoba ma możliwość zadania pytania dotyczącego studiów na filozofii.

Informacje na temat funkcjonowania UW, w tym ważne z punktu widzenia studenta akty prawne, są dostępne na stronie www.uw.edu.pl. Wszystkie uchwały Senatu oraz zarządzenia rektora publikowane są w monitorze (www.monitor.uw.edu.pl).

W systemie USOS (dostępnym zarówno w wersji na komputery stacjonarne, jak i w wersji mobilnej – na tablety i smartfony) znajdują się wykazy zajęć wraz z salami i terminami oraz sylabusy przedmiotów. Informacje te są publikowane z dużym wyprzedzeniem, w wypadku zajęć rozpoczynających się w semestrze zimowym jest to 1 czerwca, a w semestrze letnim – 30 grudnia.

Wszystkie oceny wystawiane są w elektronicznych protokołach. Student ma dostęp do uzyskanych ocen w czasie rzeczywistym za pomocą swego konta w systemie USOS. W ten sposób widzi też cały swój przebieg studiów, naliczone opłaty i zajęcia, na które jest zapisany. W sekcji „Podania” może złożyć podanie, ma także dostęp do wszystkich swoich złożonych podań oraz decyzji z rozpatrzonych podań. W sekcji „Wnioski” może złożyć wniosek np. o przyznanie stypendium (rektora, socjalnego, wniosek w sprawie zapomogi itd.); ma tam także dostęp do decyzji na rozpatrzonym podaniu. W sekcji „Katalog” może wyszukać informacje o interesujących go zajęciach lub odnaleźć profil nauczyciela akademickiego (lub innej osoby prowadzącej zajęcia).

Za pomocą systemu USOSmail student może kontaktować się z prowadzącym oraz osobami uczęszczającymi wraz z nim na zajęcia. Również prowadzący za pomocą tego systemu mają możliwość kontaktowania się ze studentami (np. rozsyłania materiałów, które będą omawiane na zajęciach).

W systemie APD student widzi recenzje pracy dyplomowej (przed egzaminem dyplomowym).

Wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na filozofii mają adresy mailowe w domenie (uw.edu.pl), co znaczenie ułatwia kontakt między nauczycielem a studentem. Studenci zakładają konta w domenie uniwersyteckiej samodzielnie.

Ponadto Instytut Filozofii prowadzi profile w mediach społecznościowych: konto na Facebooku („Filozofia na Uniwersytecie Warszawskim UW”, www.facebook.com/filozofiaNaUW) i Instagramie („Filozofia na Uniwersytecie Warszawskim UW”, www.instagram.com/explore/locations/252003331/filozofia-na-uniwersytecie-warszawskim-uw). Profile są prowadzone z myślą o kandydatach na studia, studentach, absolwentach oraz nauczycielach akademickich. Można na nich znaleźć wiele informacji na temat funkcjonowania IF, organizowanych konferencjach naukowych,

ważnych publikacji i innych osiągnięciach pracowników i studentów IF, wydarzeń skierowanych do studentów itd.

Siatki zajęć oraz harmonogram sesji egzaminacyjnych są dodatkowo wywieszane w gablotach w budynku IF (na I piętrze).

Kompletność, jakość i aktualność danych na stronie internetowej, w systemie IRK, USOS oraz APD jest stale monitorowana przez odpowiednich pracowników administracyjnych i omawiana z dyrekcją. Struktura strony internetowej oraz jej zawartość informacyjna jest też konsultowana z przedstawicielami studentów.

Dobre praktyki

- efektywne wykorzystywanie funkcji i narzędzi systemu USOS do sprawnego załatwiania większości spraw studenckich i strategia dokładnego informowania studentów o korzystaniu z tego systemu (od momentu przyjęcia na studia);
- obecność i aktywność Instytutu Filozofii w mediach społecznościowych.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu

Polityka jakości, w tym zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, są uregulowane w uchwale nr 441 Senatu UW z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskich oraz w zarządzeniu nr 163 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie systemu zapewniania jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim.

Politykę w zakresie kształcenia, rekrutacji i organizacji studiów na UW koordynuje i monitoruje Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia. W skład Rady wchodzi 20 osób: prorektor właściwy ds. kształcenia (jako przewodniczący), sześć osób wskazanych przez Rektora, sześć osób wskazanych przez samorząd studencki, sześć osób wskazanym przez Senat oraz przedstawiciel samorządu doktorantów. Rada formułuje wytyczne skierowane do rad dydaktycznych lub Kierowników Jednostek Dydaktycznych (KJD) w sprawach dotyczących:

- (1) projektowania programów studiów;
- (2) zasad i trybu rekrutacji;
- (3) sylabusów przedmiotów;
- (4) przeprowadzania egzaminów i oceniania studentów;
- (5) przeliczania na punkty ECTS przedmiotów związanych z zaliczeniem części programu studiów w innej uczelni lub instytucji oraz uznawania z nich ocen;
- (6) procesu dyplomowania;
- (7) gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji na temat kształcenia w jednostkach dydaktycznych;
- (8) polityki informacyjnej w obszarze kształcenia;
- (9) zasad, terminu i trybu przedstawiania URK aktów wydawanych na podstawie Regulaminu i innych aktów dotyczących kształcenia studentów;
- (10) trybu i standardów dokonywanej przez studentów ewaluacji procesu kształcenia;
- (11) trybu i standardów dokonywanej przez studentów okresowej ewaluacji pracy jednostek administracyjnych zapewniających obsługę toku studiów;
- (12) trybu i standardów dokonywanej przez studentów okresowej ewaluacji pracy KJD oraz kierowników studiów;
- (13) standardów i procedur postępowania w przypadku:
  - a) nieetycznego uzyskiwania przez studentów zaliczeń zajęć i egzaminów,
  - b) przygotowywania prac zaliczeniowych i dyplomowych z naruszeniem prawa, w tym praw autorskich.

URK monitoruje jakość kształcenia, w szczególności:

- (1) analizuje wyniki badań ankietowych;
- (2) dokonuje przeglądów programów studiów;
- (3) przeprowadza ewaluację procesu kształcenia na danym kierunku studiów;
- (4) analizuje praktykę oceniania i egzaminowania studentów;
- (5) analizuje system wsparcia dydaktycznego dla studentów.

Rady dydaktyczne zostały utworzone zarządzeniem nr 169 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie utworzenia rad dydaktycznych na Uniwersytecie Warszawskim. Rada dydaktyczna dla kierunków filozofia, International Studies in Philosophy i bioetyka liczy 34 członków, w tym 23 nauczycieli akademickich, 9 studentów i 2 doktorantów. Na UW powołano 44 rady dydaktyczne; rada zajmująca się filozofią jest jedną z trzech najliczniejszych. Nauczyciele akademicy zostali wybrani przez Radę Wydziału Filozofii i Socjologii, przy czym przyjęto zasadę, że każdy zakład proponuje do rady swego przedstawiciela. Dzięki temu w radzie są reprezentowane wszystkie subdyscypliny filozoficzne. Pozostałe miejsca zajęli kierownicy studiów oraz koordynator ds. mobilności studentów. Duża reprezentacja studentów powoduje, że mają oni istotny wpływ na politykę jakości oraz projektowanie, zatwierdzanie, przeglądanie i doskonalenie programów studiów.

Rada dydaktyczna, zgodnie z wytycznymi Senatu i URK, projektuje proces kształcenia dla kierunków filozofia, International Studies in Philosophy i bioetyka, w szczególności:

- (1) opracowuje koncepcję kształcenia zgodną z misją i strategią Uniwersytetu;
- (2) formułuje propozycje zasad rekrutacji;
- (3) przygotowuje propozycje zmian w programach studiów;
- (4) określa maksymalną liczbę przedmiotów równoważnych lub punktów ECTS uzyskanych z zaliczenia przedmiotów równoważnych, które są podstawą do zaliczenia etapu studiów lub całego programu studiów;
- (5) określa szczegółowe kryteria zmiany formy odbywania studiów przez studenta;
- (6) określa zasady odbywania i zaliczania praktyk zawodowych;
- (7) określa zasady przeprowadzania egzaminów oraz zasady przystąpienia do egzaminów w terminie przed główną sesją egzaminacyjną;
- (8) określa szczegółowe zasady procesu dyplomowania, w tym przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego;
- (9) uwzględnia wnioski z akredytacji zewnętrznych i wewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia.

Rada dydaktyczna, zgodnie z wytycznymi Senatu i URK, monitoruje też proces kształcenia na wskazanych wyżej kierunkach, w szczególności:

- (1) przebieg i wyniki rekrutacji;

- (2) przebieg i wyniki sesji egzaminacyjnej;
- (3) wyniki ankiet studenckich i hospitacji zajęć;
- (4) przebieg i wyniki egzaminów dyplomowych;
- (5) system wsparcia dydaktycznego dla studentów, w szczególności infrastruktury i zasobów bibliotecznych wykorzystywanych w procesie kształcenia;
- (6) zgodność kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia się;
- (7) umiędzynarodowienie procesu kształcenia;
- (8) losy absolwentów;
- (9) wsparcie działalności uczelnianych organizacji studenckich związanej z kierunkiem studiów.

Jednostką dydaktyczną organizującą kształcenie na kierunku filozofia jest Wydział Filozofii i Socjologii. Za organizację kształcenia na tym kierunku odpowiada prodziekan ds. studenckich WFiS (pełniący funkcję KJD). Prodziekan przekazał swoje uprawnienia w tym zakresie wicedyrektorowi Instytutu Filozofii UW ds. studenckich. Wicedyrektor IF w szczególności:

- (1) zatwierdza i ogłasza sylabusy przedmiotów;
- (2) ustala i ogłasza obsadę oraz rozkład zajęć;
- (3) określa zasady zapisów na zajęcia;
- (4) uznaje efekty uczenia się osiągnięte podczas studiów, stażu, praktyki poza Uniwersytetem lub w wyniku uczestnictwa w pracach badawczych;
- (5) wydaje zgodę na odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów oraz określa jej szczegółowe zasady;
- (6) określa równoważność przedmiotów i etapów studiów przez uznanie określonego przedmiotu lub etapu studiów za ekwiwalentny z, odpowiednio, przedmiotem lub etapem studiów, do którego realizacji student jest zobowiązany zgodnie z programem i planem studiów;
- (7) zalicza etapy studiów;
- (8) przyznaje warunkowe wpisy na kolejny etap studiów;
- (9) kieruje na powtarzanie etapu studiów;
- (10) ustala różnice programowe w indywidualnych sprawach;
- (11) zmienia formę lub kierunek studiów studenta;
- (12) wznawia studia;
- (13) przyjmuje na studia w trybie przeniesienia z innej uczelni lub uczelni zagranicznej;
- (14) ustala harmonogram egzaminów w sesji egzaminacyjnej, w porozumieniu z właściwym organem samorządu studentów;
- (15) weryfikuje na wniosek studenta poprawność danych w informatycznym systemie obsługi studiów;

- (16) w porozumieniu z właściwym organem samorządu studentów określa wytyczne dotyczące zapewnienia studentom wglądu do ich prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych oraz uzyskania uzasadnienia oceny;
- (17) podejmuje inne czynności określone w Regulaminie oraz odrębnych przepisach;
- (18) podejmuje inne czynności zlecone przez Rektora.

Prodzikan powołał też koordynatora ds. mobilności studentów oraz pełnomocnika ds. specjalizacji nauczycielskiej.

Programy studiów podlegają systematycznej i kompleksowej ocenie. Do momentu powołania rady dydaktycznej dyskusje nad programem studiów odbywały się na forum komisji dydaktycznej oraz Rady Naukowej Instytutu Filozofii. Omawiano m.in. efekty uczenia się, sekwencje przedmiotów, przypisane im treści programowe wraz z wymiarem godzinowym i liczbą punktów ECTS, podział przedmiotów na zajęcia kursowe i fakultatywne. Szeroko dyskutowano metody weryfikacji efektów uczenia się w kontekście problemu porównywalności tych metod. W dyskusjach uczestniczyli przedstawiciele studentów w Komisji Dydaktycznej i Radzie Naukowej IF. Brano też pod uwagę opinie interesariuszy zewnętrznych, w tym absolwentów kierunku (więcej o tym w kryterium 6). Przy ocenie programów szeroko wykorzystywano też dane z systemów IRK, USOS i APD. Brano pod uwagę m.in. wykształcenie kandydatów na studia w IF, wynik rekrutacji, dane na temat efektywności studiowania, w tym liczbę studentów na poszczególnych latach, preferencje studentów przy zapisach na przedmioty do wyboru, wyniki ankiet studenckich oceniających zajęcia, wyniki sesji egzaminacyjnych, dane na temat przebiegu egzaminów dyplomowych. Na bieżąco monitorowano też zmiany w prawie i analizowano wynikające z nich konsekwencje dla konstrukcji programów studiów. W roku 2016 dokonano zmian w programie studiów pierwszego stopnia, w roku 2017 wprowadzono zmiany w programie studiów drugiego stopnia, w roku 2019 zmodyfikowano zarówno program studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. Wszystkie te zmiany były opiniowane przez Biuro Spraw Studenckich UW, Zarząd Samorządu Studentów IF, Radę Naukową IF, a następnie uchwalane przez Radę Wydziału Filozofii i Socjologii UW, opiniowane przez Komisję Senacką ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia oraz ostatecznie uchwalane przez Senat. Taki wieloetapowy system procedowania powoduje, że wszelkie zmiany są szczegółowo analizowane z różnych perspektyw. W procesie tym uczestniczą studenci i doktoranci, nauczyciele akademicy, przedstawiciele administracji, władze jednostki i uczelni. Uwzględnia się w nim dużą ilość twardych danych przetwarzanych przez informatyczne systemy działające na UW oraz bierze się pod uwagę opinie interesariuszy zewnętrznych. Cała procedura jest też precyzyjnie uregulowana przez prawo.

Również zasady rekrutacji podlegają systematycznej (raz w roku) i kompleksowej ocenie. Uwzględniane są opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz dane z funkcjonujących na UW systemów informatycznych. Procedura uchwalania tych zasad również jest wieloetapowa i precyzyjnie uregulowana przez prawo. Od tego roku biorą w niej udział Rada Studentów WFiS, Rada Dydaktyczna oraz Senat.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
	Mocne strony	Słabe strony
Czynniki wewnętrzne	<p>1. Łączenie badań prowadzonych na najwyższym poziomie (kategoria A+) z kształceniem studentów: transfer najnowszej wiedzy, włączanie studentów w badania prowadzone przez wykładowców, zachęcanie studentów do podejmowania samodzielnych badań.</p> <p>2. Bardzo szeroka oferta dydaktyczna i rozbudowane możliwości indywidualizacji procesu kształcenia.</p> <p>3. Silnie rozwinięta współpraca międzynarodowa.</p> <p>4. Prostudentckie nastawienie dyrekcji IF, nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych.</p> <p>5. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, które student nabywa w trakcie studiów są wysoko cenione na krajowym i globalnym rynku pracy.</p>	<p>1. Skupianie się coraz większej liczby nauczycieli akademickich przede wszystkim na badaniach naukowych i pozyskiwaniu środków z grantów, nierzadko kosztem dydaktyki.</p> <p>2. Niedostateczne docenianie przez środowisko uniwersyteckie (a przez to mniejszy prestiż) osiągnięć dydaktycznych w stosunku do osiągnięć naukowych.</p> <p>3. Stosunkowa niewielka efektywność studiów (stosunek liczby osób zaczynających studia do liczby osób kończących studia).</p> <p>4. Trudności z przystosowaniem się nauczycieli akademickich do wymogów prawnych.</p> <p>5. Wciąż zbyt mała liczba obcokrajowców podejmujących studia na kierunku filozofia.</p>

	Szanse	Zagrożenia
Czynniki zewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bardzo duże i wciąż rosnące zainteresowanie najzdolniejszych kandydatów studiami na kierunku filozofia w UW. 2. Rosnące zapotrzebowanie na osoby, które osiągną efekty uczenia się zdefiniowane dla kierunku filozofia. 3. Coraz większe zainteresowanie kandydatów z zagranicy studiami na polskich uczelniach. 4. Konkurs „Inicjatywa doskonałości – uczelnie badawcze”, wygrany przez Uniwersytet Warszawski.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie współczynników kosztochłonności kształcenia i działalności naukowej w dyscyplinie filozofia z 1,5 (w skali 1-3) do 1 (w skali 1-4). 2. Niedostosowanie zasad ewaluacji działalności naukowej do specyfiki badań filozoficznych. 3. Często zmieniające się regulacje prawne (zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne). 4. Niewielka liczba szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w których nauczana jest filozofia. 5. Coraz częstsze podejmowanie przez studentów pracy zarobkowej podczas studiów.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....

(miejscowość)